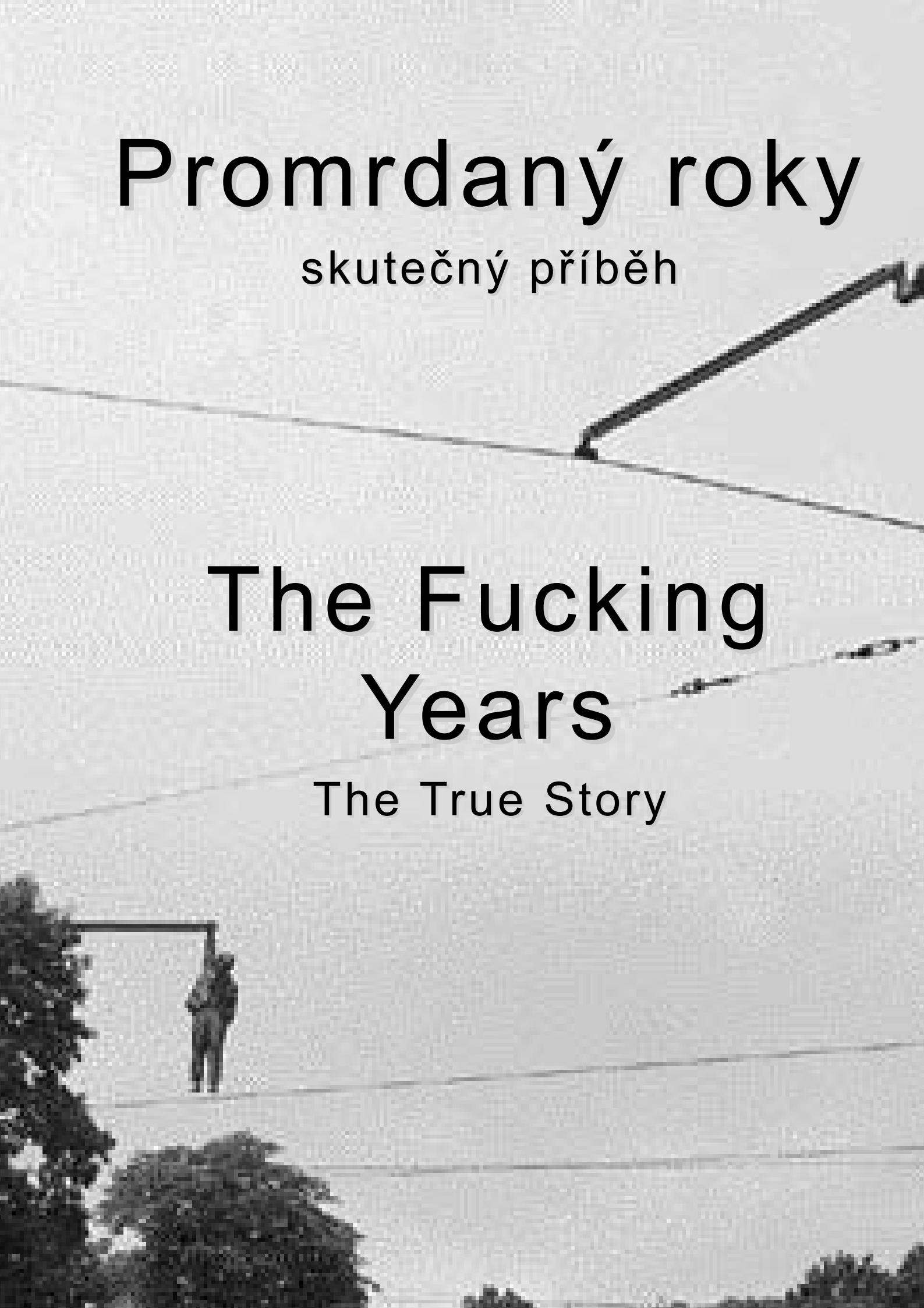

Promrdaný roky

skutečný příběh

The Fucking Years

The True Story

Sedíme u Davida v pokoji a vymýšlíme si. Už víme, jak to chodí, a tak si radši nejlepší nápady píšeme na papír, aby se nám s průběhem večera, jako už tolikrát, někam nevytratily.

Umění může být všechno.

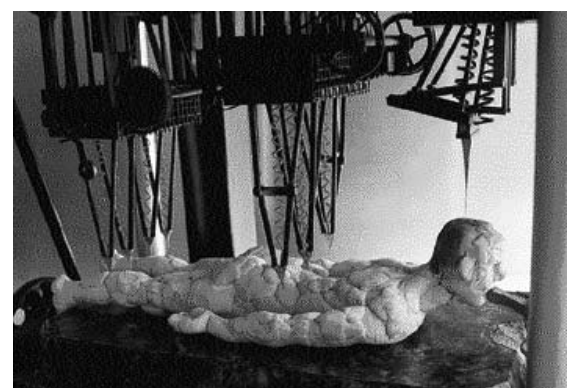
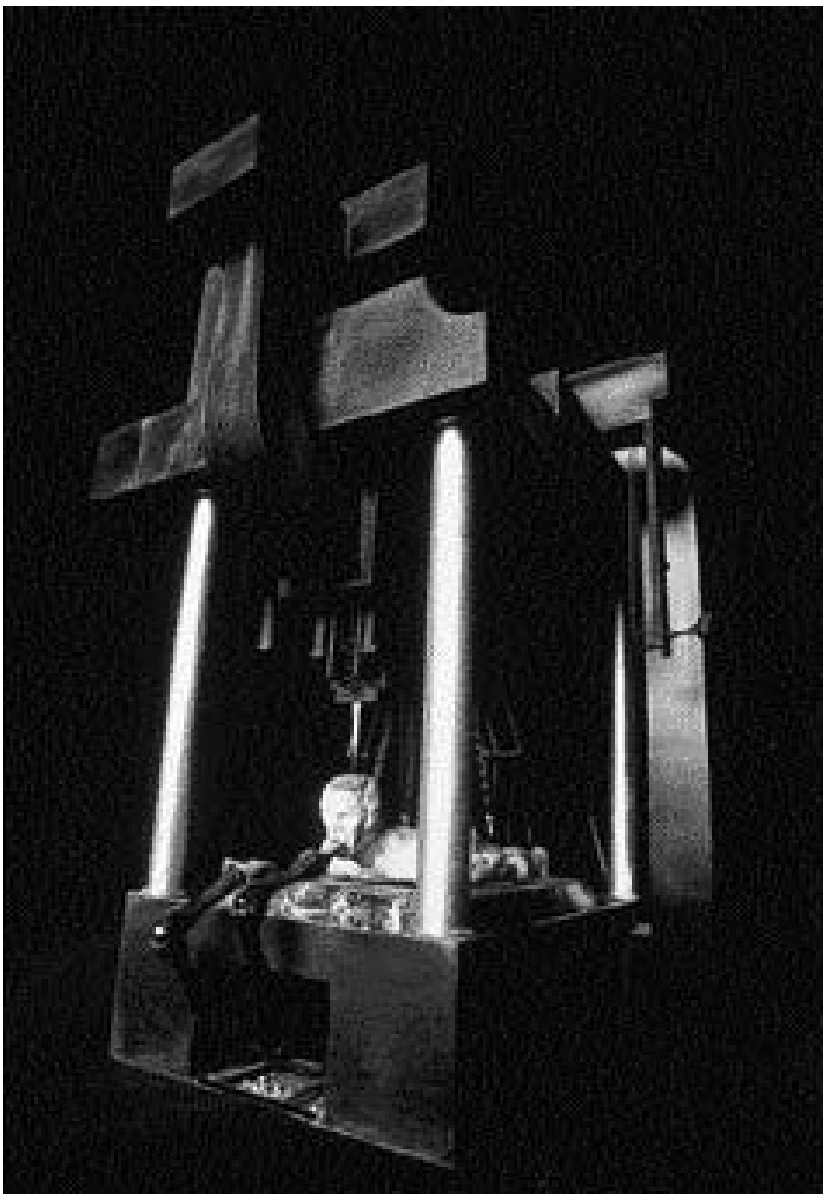
Chodíme do hospod a podepisujeme na záchodech pisoáry, duchampovské studánky chudých. Nebo taky nepodepisujeme. Je to stejně umění. Utíkáme bez placení, je to z kopce.

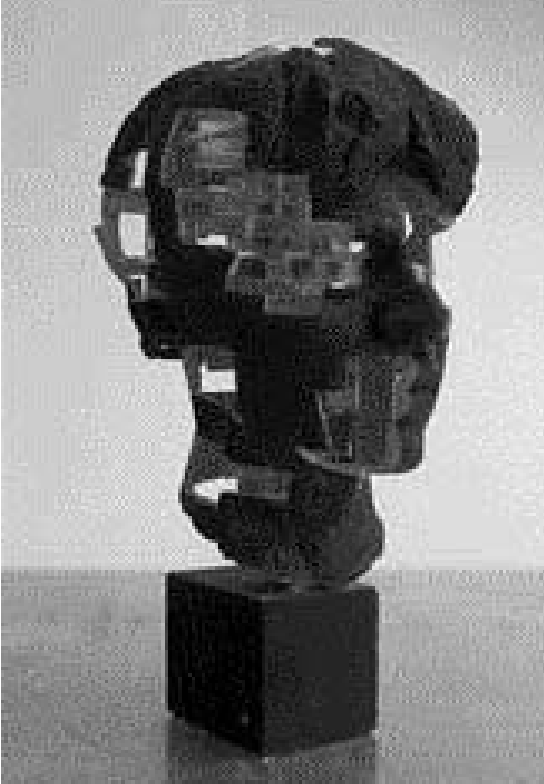
David se připravuje na talentovky a učí se modelovat hlavu. Má velkou spotřebu, jako model mu sedí všichni známí. Asi nejlíp dopadla Marečkova hlava. David možná jako pomstu tuhle jednu hlavu provede ve dvaceti různých variantách: ze skla, z vosku, z krajky, z plechovky od Coca-coly, chlupatá hlava, nafukovací hlava...

We're sitting in David's room and making shit up. We know how things usually go, so to make sure we write down all our ideas on a piece of paper so that they don't somehow blow away through out the evening, as has happened so many times before. Anything can be art. We go to pubs and sign our names to the *pissoirs* in the bathrooms—the Duchampesque water wells of the poor. Or we don't sign them. It's art either way. We run out without paying our bills, it's all running down the drain now.

David is getting ready for his entrance examination for the art school, and he's learning how to make a model of a head. He uses up tons of material, and all his friends sit for him as models. Marecek's head probably ended up the best of the lot. Perhaps as a form of revenge, David renders his head in twenty different variations including glass, wax, lace, a Coca-Cola can, a fury head, an inflatable head.

We're sitting over at David's and are making shit up. This

Sedíme u Davida v pokoji a vymýšlíme si. Tentokrát je plán velmi přesný.

“Nikde se nedá vystavovat.”

“Nikde se nedá *jen tak* vystavovat.”

“Snad jenom na Karlově mostě.”

“Myslíš ty sračky? Pohled na Hradčana a tak?”

“Hele, nemusely by to nutně bejt *jenom* sračky.”

List papíru se pomalu plní podivnou kombinací prodejného a současně konceptuálního umění. Na most nás nakonec jde asi dvacet, všichni plné ruce rekvizit. Jsou zrovna Velikonoce, most je plný lidí. Martin maluje pomocí dalekohledu malinkatý detail jednoho hradního okna. Vyleze z toho úplná abstrakce. Filip má sochařský stojan a Hradčany modeluje z hlíny. Vždy po chvíli se zamyšleně otočí k vzdálenému panoramatu Hradu, jako kdyby se utvrzoval, že je jeho model správný. Někdo Hradčany vyšívá do látky, vše doprovázené důležitými pohledy, kterými své dílo i krajinu obhlíží impresionistický malíř v plenéru. Mareček má skleněnou desku ve stojanu a na ni Hradčany prostě obkresluje, někdo jiný používá předem připravenou šablonu a barvu ve spreji. David si

time, the plan is very precise.

“I just can’t seem to show anywhere.”

“You mean, you can’t show anywhere just *for the heck of it*.”

“Maybe only on the Charles bridge.”

“You mean that crap? Like a view of the Castle and stuff?”

“Man, it doesn’t necessarily have to be *just* crap.”

The sheet of paper is gradually filling up with a peculiar combination of commercial and at the same time conceptual art. About twenty of us actually end up going to the Charles Bridge, lugging all sorts of props. It’s Easter and the bridge is crawling with people. Using binoculars, Martin paints a tiny little detail of one of the windows of the castle. The result is completely abstract. Filip brought a stand and he models the castle out of clay. Every once in a while he looks up and gazes at the distant castle panorama as if making sure that the model is correct while somebody else embroiders the castle onto fabric. And everything is accompanied by the serious expressions of Impressionist painters as they gaze mistily about the landscape. Marecek uses a glass board onto which he simply traces the castle while another uses

stojanu a liliputánské plátno, na které na místě vytváří miniaturu. Je to dobrá příprava pro náš zlatý hřeb. Na obrovitý stojan dáváme rám s nataženým papírem, je tak dva na dva metry. Kolem stojanu vše přikrýváme igelitem. Se smrtelnou vážností začínáme několik metrů od prázdné bílé plochy protřepávat lahvičky s barvou. Atmosféra houstne, kolem se vytváří špunt z lidí, po mostě se nedá projít. Po okamžicích soustředění se vrháme proti obrazu a z rozběhu na něj vší silou vrháme tekutou barvu. Potlesk. Pokračujeme dalším, ještě delším rozběhem, dokud se celý obraz nezaplní cákanci. Je to hezké odpoledne. Pomalu mizíme, pochopitelně na zahrádku hospody na Kampě. Asi po deseti minutách po našem odchodu na most přijíždí několik policejních aut, ale nenapadne je naším směrem se ani podívat.

replica of an easel only a few centimeters tall and a Lilliputian canvas onto which he paints a miniature. This is good warm up for the day's highlight. We attach a roughly 2x2m frame and paper to an immense easel and cover everything around it with plastic. Deadly serious, we begin to shake up bottles of paint a few meters away from the empty white surface. The tension is peaking. Curious passers-by plug up the bridge so that it's impossible to pass. After concentrating for a few minutes, we storm the canvas and with all our might splash the paint at it. Applause. We continue attacking the surface until it's entirely awash in splashes. What a nice afternoon. So we take off, naturally heading for the garden pub at Kampa park. About ten minutes after our slick departure, several police cars pull up on the bridge, but the police don't even think of looking our way.

Zakládáme uměleckou skupinu Úchvatní, protože je důležité sdružovat se. Je teplý letní večer, asi. Vyřizujeme to po telefonu. Později přibude i manifest. Prohlašujeme se za nejlepší ze všech, aniž bychom to dokládali nějakým uměním. Chceme taky hned dostat zapláceno, protože to je nejlepší způsob definování umělecké hodnoty. Jsme fascinovaní nejenom vším tím uměním, o kterém se začínáme postupně dovídat, ale i způsobem, jak funguje umělecký svět, i když v Praze zatím jen v odlescích.

We form an art group called The Stunners because it's important to establish associations. It's a warm, summer evening, perhaps. Everything is discussed over the phone. We'll even write up a manifesto later. We declare ourselves to be better than anyone without even bothering to prove it with artwork. We also demand to get paid immediately because this is the best way to define artistic value. We are fascinated not only by all the art that we gradually find out about but also by the way in which the art world works, however tame that world might be in Prague.

Z manifestu Úchvatných:

Umělci se v posledních letech dostali do slepé uličky, z níž marně hledají cestu ven. Někteří dokonce hladoví, trpí. Umělec, který by měl být symbolem blahobytu, žije na okraji společnosti. Svou nynější bídu si umělec zavinil sám ve svém zápase za tzv. "tvůrčí svobodu". A přitom cesta z této krize je tak jednoduchá, stačí důsledný návrat k pravým kořenům umění. Odpradáva totiž praví Umělci nedělali umění pro umění, ale hlavně pro peníze. "Tvůrčí svoboda" znamená nemožnost prodeje umění, tedy popření jeho základní funkce, kterou je směna. Náš program je prostý: chceme prosperovat. Už jsme unaveni sklepními byty se studenou vodou. Teď chceme zasloužené bohatství, vily, auta a bazény. Umění bylo vždy součástí ekonomiky, umělec byl vždy obchodníkem, který za určitý počet umění dostal určitý počet peněz. Dříve byla umělci za poměrně řemeslně a časově náročné umění vyplacena z našeho hlediska malá částka. Postupně za stejnou částku prodával výrobky jednodušší a méně náročné. Dnes už jsme v době, kdy je umělecké dílo jen skutečně symbolickou protihodnotou za peníze, které umělec dostává od mecenáše. Jak nám ukázaly některé výboje kšeftualismu 70. let, umělecké dílo přestává být nutné pro umění, které se změnilo na prosté předávání mecenášových peněz umělci. Umění se odpoutává od svého předmětu a redukuje se na svou podstatu – předávání peněz umělci. Velmi nás zaujala proměnlivost ceny umění za umělcova života. Pro pochopení naší skupiny je nutné

Excerpt from The Stunners manifesto:

Artists have recently found themselves at the end of a dead end street, vainly searching for a way out. Some of them starve, suffer. The artist who should be a symbol of wealth is living on the fringes of society. But the artist has caused this current poverty in the struggle for the so-called "freedom of expression." But the way out of this crisis is so simple. All it requires is a consistent return to the genuine origin of the arts. The real artists have always made art not for art's sake but mainly for money. "The freedom of creation" represents the impossibility of selling art, hence the rejection of its fundamental purpose, which is exchange. Our program is simple: we want to prosper. We are sick and tired of living in cold water basements. We now demand well-deserved wealth, villas, cars and swimming pools. Art has always been part of the economy, and artists have always been businessmen who exchanged a certain amount of art for a certain amount of money. We believe that artists were previously paid a small amount for their relatively skillful and time-consuming art. Gradually, the artist was compelled to sell more simple and less sophisticated products for the same amount. We are now living in times when artwork is indeed the symbolic equivalent of the money received from the artist's patron. As seen in the example of trafficalism (JEFF – this is a made up term) in 1970s, artwork is no longer necessary for the arts, which has become a mere transfer of money from the patron to the artist. Art is cut loose from its subject matter and is

všech ostatních. Nerozumíme ale tomu, proč bychom se k vysokým cenám za naše umění měli propracovávat dlouhá léta. Rozhodli jsme se proto, že začneme rovnou od slávy. Proto jsme naše umění ohodnotili hned na začátku cenami, jaké si zaslouží. Není pro nás důležitá forma, není pro nás důležitý obsah. Pro nás je důležitá jediná hodnota vyjádřená penězi.

Umění je mrtvé, existuje jen zboží a trh, nabídka a poptávka.

Peníze nestárnou.

1. Žádáme volný trh pro umění podle zásady Kdo dá víc
2. Chceme za své umění dostávat hodně peněz
3. Žádáme zveřejnění seznamů mecenášů a zazobanců, a to hlavně zahraničních
4. Podporujeme zrušení neprosperujícího undergroundu
5. Jsme za vytvoření studijního oboru manažer na uměleckých vysokých školách
6. Nechceme chodit za penězi, chceme, aby peníze chodily za námi
7. Chceme, aby se naše umění prodávalo za miliony už teď a ne až po naší smrti
8. Odsuzujeme přístup k penězům jako k nevlastním dětem, chceme penězům oplatit jejich věrné služby
9. Chceme se proslavit, chceme peníze
10. Úchvatní jsou jenom jedni

1986

artist. We are intrigued by the fluctuating value of art during an artist's lifetime. To properly understand our group's views, it is necessary to realize that we are the best, which differentiates us from the others. One thing we don't understand is why we should spend years attaining high prices for our art. We have therefore decided to start out being famous straight away. We have thus evaluated our art and priced it as it deserves to be priced.

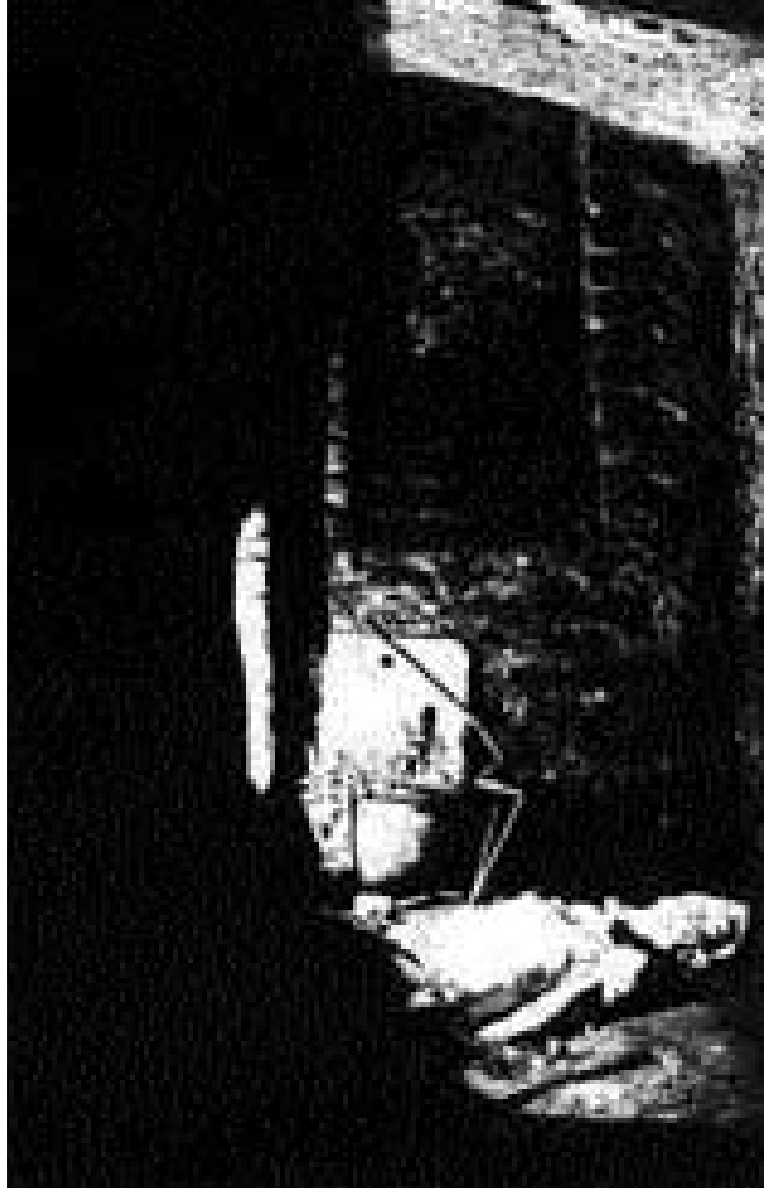
Form is not important to us. Neither is content. The only thing that matters is value expressed in money. Art is dead. All that's left is goods and market, supply and demand. Money does not age.

1. We demand a free market for art on the "Highest Offer" basis.
2. We want to get a lot of money for our art.
3. We demand that lists of patrons and the filthy rich be made public, especially foreign names.
4. We support the abolishment of the unprosperous Underground.
5. We are for establishing management studies classes at art schools.
6. We don't want to go to the money; we want the money to come to us.
7. We want our art to be sold for millions now, not after we die.
8. We condemn hostile attitudes towards money, treating it as if it were your stepchild; we want to pay back money for its good service.
9. We want to be famous. We want money.
10. The Stunners are the only ones

1986

Legrační je ta vnější stránka umění, ta hrozná vážnost, rituály a oblečení těch, co se cítí být tvůrci. Abychom se do toho lépe vcítili, odhodláváme se k následující akci: celý den strávíme v kavárně Slávii, kde se to tak hezky pindá o umění. Přicházíme v 8.00, otevírá se časně. Každou hodinu si povinně dáváme jeden čaj, zaznamenáváme okolní ruch, děláme interview s význačnými návštěvníky. Za několik málo hodin je nám z přemíry teinu nanic, ale snažíme se vydržet. Personál začíná být nepřátelský, už nenosí ani ty čaje.

What is funny is the external side of the arts, the terrible seriousness, the ritual and dress codes of those who feel like they are artists. To get a better feel for this, we decide to carry out the following plan: we spend all day sitting at Café Slavia as this is the ideal place for babbling about art. We come in at 8.00 a.m. as they open rather early. As is obligatory, we order tea at the stroke of every hour. We observe the surrounding bustle. We interview important

Nakonec úplně oddělení v pět hodin odpoledne vypadneme.

Děláme taky mejdany. Ukradneme obrovitou roli balicího papíru u nás ve škole. Je tak velká, že odrolovat a zmačkat všechnen ten papír trvá skoro celý večer. To je pak papíru až do stropu, doslova plaveme v té obrovské záplavě.

Hnus je nejpromakanější. Příprava trvá celý týden. Vytváříme ve sklepě to nejodpornější prostředí pro všechny smysly. Vedle v místnosti si Martin odlévá péro do sádry. Bojí se, aby to udržel a aby v kritickém okamžiku chladná sádra nezpůsobila pokles. Řveme na něj oplzlosti, odlitek je nakonec perfektní a zabudujeme ho do zdi. Vaříme kyblíky slizu a rozpatláváme ho po stěnách. Děláme z něj taky hustou krev, v prostoru jsou klece se zavřenejma lidma, mrtvoly, smrad a kouř. Pozvaným se to moc líbí, některé převleky šokují i nás, třeba Skálová, která si nahé tělo sporadicky omotala obvazem a na některých místech ho potřela krvaví tučnicí. Borek něco nenápadně lije do kyblíků s vínem a zábava se zrychluje. Nakonec přišla i Kateřina Vincourová, ale už jen schody do sklepa, odkud se ozývaly opravdu strašlivé zvuky, jí odradily natolik, že

excess theine, but we carry on anyway. The personnel become very hostile, they don't even serve us tea any more. Completely exhausted, we finally pack it up at five. We throw parties too. We steal a huge role of paper at school. It's so big that it takes almost all night to unroll it and crumple it all up. The paper fills the entire room up to the ceiling as we literally swim in the white flood. Filth is much more sophisticated because preparing it takes up almost an entire week. Down in the basement, we create the most disgusting environment possible, for all the senses. In the other room, Martin is casting his prick in plaster. He's worried he won't be able to keep it up, that the cold plaster will cause it to slump at the critical moment. We scream obscenities at him. The cast is perfect and we incorporate it into the wall. We cook up a bucket of sleaze, and we spread it on the walls. We also make a thick blood out of it. The space is filled with cages of people, corpses, foul odors and smoke. Those invited are eating it up. We're even caught off guard by some of the costumes they wear. Skálová's body is wrapped here and there with bandages stained with the blood of the butterwort. Borek inconspicuously pours something suspicious into the buckets of wine and the fun

Vedle v baráku, kde bydlí Martin Mička, byla malá herna s hracími automaty. Všechno se to bude bourat, je to tam vyklizené. Uděláme si tam galerii, nikoho se na nic nebudeme ptát. Otrháváme ze stěn hnusné dřevěné ostění a vyvalí se na nás záplava mincí. Nějací hráči tu asi museli mít tajný rituál, po výhře vraceli herně její malé procento. Když to spočítáme, je to několik set korun. Bohatě to bude stačit na barvy, osvětlení a provoz na pár prvních dní. Vystavuje se rychle, každý den to můžou zavřít. Začíná se Standou Divišem, asi největší hvězdou. Ve výstavním plánu se ale objevují i kuriozity. Jeden chlap, zjevně na práškách i alkoholu současně, se domnívá, že to teď bude galerie určená jen pro jeho celoživotní dílo. Nechápe, že by měl po svých třech dnech všechno vyklidit a odejít. Nakonec dostane záchvat a je to vyřešené. Dokonce se podaří dostat zmínky o galerii i do oficiálních novin a časopisů. Ale stejně asi po dvou měsících přijdou takoví divní pánové a trochu Martina zmáčknou. Když se nedá, tak to tam prostě zapečetí a je konec.

in the end, but she only makes it to the steps leading to the basement, and the horrifying noises belching up from below discourages her so much that she turns and flees. There is a small gambling hall with pinball machines in the neighboring building where Martin Micka lives. It's going to be demolished so everything is cleared out. We set up a gallery there without asking anybody for approval. We tear the ugly wooden paneling off the walls and a flood of coins pings all around us. It seems that some of the local players must have had some secret ritual, giving a small percentage back to the house. Counting the cash, we find out it makes a few hundred crowns. That will be enough for paint, lights and operations over the first few days. Exhibitions immediately ensue as the space could be shut down any day. We start off with Standa Diviš, perhaps the biggest star. There are, however, some curiosities in the exhibition plan. One guy who is obviously on an assortment of pills and alcohol thinks that the space is now a gallery dedicated solely to his lifetime work. He simply does not understand that he's got to clean up everything after three days and get out. In the end he has an attack and the problem is taken care of. We even manage to get the gallery mentioned in

Umění je zábava. Musí se v tom ale umět chodit, aspoň tak, jako v tom umíme chodit my. Proč se o naše zkušenosti nepodělit? Vydáme Brožurku pro začínající umělce! Kapitoly jsou jasné: Vábení kunsthistorika, Jak mluvit o vlastní tvorbě, Vernisáž a jak na ní poznat ty opravdu důležité, Práce s tiskem, Prodej umění, Jak dosáhnout a udržet si slávu, Slovníček důležitých výrazů a nejopakovanějších frází. O samotném umění vůbec nic. Škoda, že jsem se nikdy nedokopal k samotnému psaní. Seznam kapitol a první koncepty vzaly za své společně s baterkami mého prvního laptopu. David vymýšlí moc pěknou konceptuální výstavku: u vchodu do galerie je turniket, který dovnitř pustí diváka jenom po zaplacení. Po vstupu se ukáže, že je galerie prázdná a uměním byl právě jen ten akt placení. Úchvatní ale trochu stagnují. Aby se něco dělo, tak Filip vystoupí. Je to vlastně konec skupiny.

Jdeme s Davidem po Národní, jaro 1990. Potkáme Filipa Turka. Vzpomínáme na Úchvatné. Říkáme si, že je škoda, že jsme se rozpadli, mohli bychom se teď účastnit různých výstav. Třeba ta Česká alternativa v Úlulu. Nikdo nebyl proti, slovo dalo slovo a skupinu jsme obnovili. A hned jsem se taky té výstavy pěkně zúčastnil.

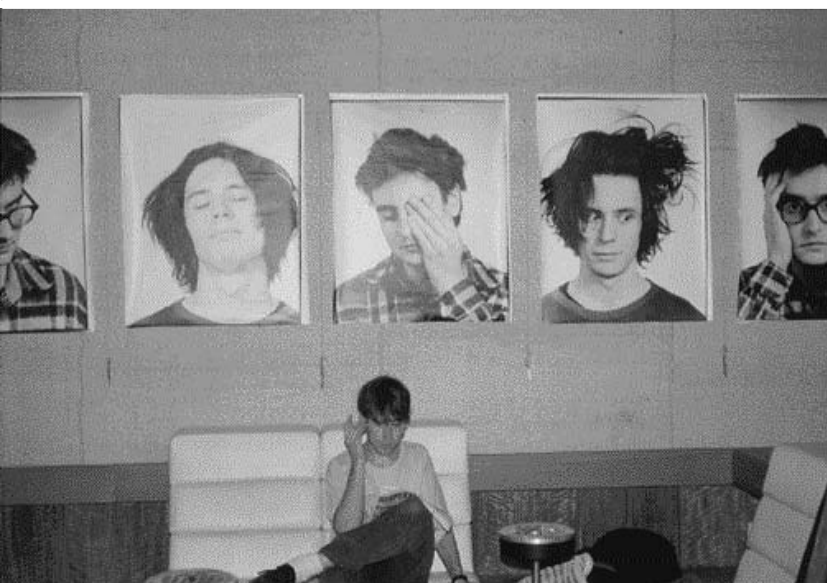
Je tady možnost termínu výstavy v klubu Delta na Dědině. Strašný místo. David trvá na tom, že budu spoluautorem. Do vernisáže, jak už to tak bývá, chybí asi čtrnáct dní. Pouštíme se do toho. Davidovi zatím na všech výstavách všechno rozbili. Možná ne úmyslně, ale co se dalo utrhnout, bylo vždy diváky utrženo. Co jim tak vyjít vstříc? Věci, co se dají dobře rozbít. V koupelně naléváme sádku do úzkých plastických trychtýřů. Všechno je zadělaný. "Kam čumíš, kreténe!" Plná ponožka tekuté sádky. Zatvrdlé špičáky se krásně lámou už v koupelně. V jedné z místností na Deltě si zřizujeme dílnu - ateliér. Dva tři obrazy za hodinu, všechno podle seznamu. O víkendu sedneme do auta a jedeme do Šárky pro klacky. Budou se určitě hodit. Jdu na záchod. Než se vrátím, má David nový "obraz". Někde ve skladu našel krásnou velkou fotku atomového výbuchu. Napsal na to malým bílým písmem DESTRUKCE. V klubu jsou asi tři různé umístěné videomonitor, není důvod je nevyužít. David shání přípravný materiál a nakonec sestříhá nekonečnou smyčku, ve které se ve vteřinové frekvenci opakují stále stejné čtyři záběry. Jsou to scény zabíjení

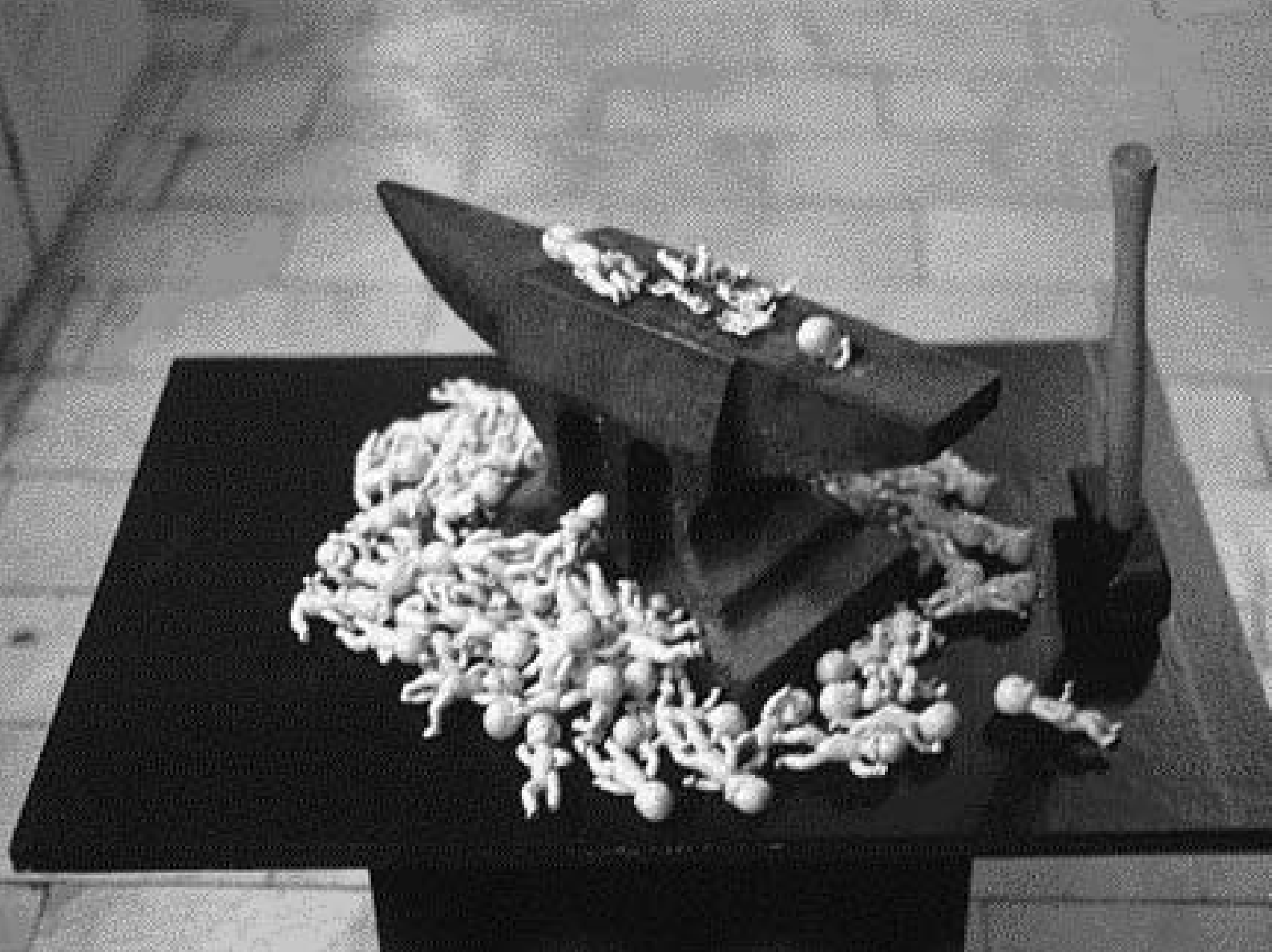
strange guys come in after two months and put a bit of the squeeze on Martin. And since he doesn't cave, they simply seal the door and the fun is over.

Art is fun. But you have to know the ropes. At least as much as you can know them. Why not share our experience? So we'll publish a brochure for beginning artists! The chapters are already clear: Luring the Art Historian, How to Speak about Your Own Work, The Opening and How to Recognize Those Truly Important People, Working with the Press, Selling Your Art, How to Reach and Maintain Fame, The Glossary of Important Expressions and Most Used Phrases. There'll be nothing about art in the book. Too bad I never got around to actually writing it. The list of chapters and my initial concepts faded away together with the batteries of my first laptop computer. David comes up with an idea for a nice conceptual exhibition: at the entrance to a gallery there is a turnstile that allows the viewer to enter only after paying a fee. Upon walking in, the viewer finds out the gallery is empty and that the act of paying represents the art. The Stunners stagnate a bit. To make something happen, Filip leaves the group. And this is really the end.

David and I are walking along Národní Street. It's spring 1990. We run into Filip Turek and remember the days of The Stunners. We agree that it's a shame we broke up. We could take part in some exhibitions now, say, the Czech Alternative at Úlulv. Everybody agrees and we revive the group and immediately take part in the exhibition.

We also have the chance to show at the Delta Club in Dedina. Terrible place. David insists that I be the co-author. As usual, the opening is in about two weeks. We start working. David's work always gets broken at exhibitions. Perhaps it's not intentional, but everything the viewers can possibly tear off, they tear off. How about making it easier for them? Things that are easy to break. We pour plaster into thin plastic funnels in the bathroom. It gets all messy in there. "What the fuck are you looking at, asshole!" A sock full of liquid plaster. The dried pointy things are already breaking off nicely in the bathroom. We turn one room in Delta into our workshop/studio. We make two to three paintings an hour, all according to a prepared list. We jump in the car on the weekend and drive off to Šárka Park to find some sticks. They will definitely come in handy. I go to the toilet. Before I come back, David has finished another "painting." He found a photograph of a nuclear explosion somewhere in the

z Barbara Conana a detaily z nějakého pornofilmu. V němčině.

Jdu do masny a dlouho vybírám ten nejkrvavější flák masa. Prodavač si o mně myslí, že jsem magor a stojí to nakonec pěkný peníze. Maso přibívám velkými hřebíky na desku, nad něj nápis "drásej", pod něj jsem upevnil zahradnické hrabičky. Během dne se ale maso začne vysušovat a proto ho před vernisáží musím potírat vodou, aby nevypadalo příliš oschle. Až začne hnít, tak to bude lepší.

Trochu se mezi námi začíná dělat ponorka. Navíc se to nedá stihnout. Jedna stěna klubu zůstává pořád prázdná, už nás nic nenapadá. Za posledních čtrnáct dní desítky různých nápadů – objektů, obrazů.

Koukáme na sebe. Pak je to najednou jasný. Necháme se vyfotit, asi šest našich obrovských ksichtů. To už nějaký nízký pud musí vybudit. První fotky nedopadly moc dobře. Druhý pózování v ateliéru u Kateřiny. Na stěně fotky vypadají skvěle. Důležité pravidlo do budoucnosti: "Když nevíš co na výstavu, dej tam sebe." Do poslední chvíle nevíme, jestli se někdo nechá strhnout a bude opravdu ty věci ničit. Myslíme si, že přijdou jen intelektuálové, kteří budou jen okukovat a

small white letters. There are three video monitors scattered about the club. There is no reason why they should not be incorporated into the show. David searches for some material and then he edits an endless loop repeating four identical shoots every second. Scenes of killing from *Conan the Barbarian* and details from some porn movie. All in German.

I walk into a butcher shop to choose the bloodiest chunk of meat I can find. The shop assistant thinks I'm a complete moron, and I end up paying quite a lot of money. I nail the meat with huge nails to a board with a sign saying "Claw" above it. Below I attached a small rake. The meat, however, begins to dry out during the day, and I have to baste it with water so that it doesn't look too parched. It'll be much better once it begins to rot. We become a bit sick of each other, plus it seems we won't make it. One of the walls in the club is still completely bare. We can't come up with anything any more. We've used dozens of ideas over the past two weeks—objects, paintings. We look at each other. All of a sudden it's crystal clear. We'll take a picture of ourselves, our six huge faces. That would have to evoke some low instincts. The first photographs are not that great. We

otevřít Kurt Gebauer, potom hraje Střední Evropa. Pak se to najednou kolem rozjede. Je to jako řetězová reakce. Všude probíhá bušení a mlácení. Podlaha je plná střepek a kusů sádry. Dost se taky chlastá. Na stěně je přidělaný obrovský pytel s prázdnými lahvami, vedle opřená železná tyč. Každý si rád bouchne. Střepek jsou všude, taky kusy sádry, do toho německy vzdychá ta ženská na monitorech. Vedoucí klubu je na nervy. Chce od nás hned všechno uklidit a odvézt. Pochopitelně odmítáme.

Večer přecám Andreu. Moc se jí do toho nechce, ale nakonec podrží.

excellent on the wall. An important principle for the future: "If you don't know what to put up at an exhibition, put up yourself."

We can't know until the last moment whether people will let go and really start destroying the things. We think that only intellectuals will come and just stare at them, really afraid to get involved. The opening is packed. Kurt Gebauer hits it off, followed by a concert by Střední Evropa. And then things really start rolling. It's like a chain reaction. Battering and thumping all around. The floor is covered with chips and pieces of plaster. Everybody is drinking pretty heavily. A huge sack of empty bottles is hanging from the wall with a club leaning next to it. Everybody enjoys smashing it. Pieces of glass and plaster scatter all around, everywhere, as the lady in the monitors moans in German throughout it all. The club manager is going mad. He wants us to clean up everything, immediately, and take it all away. Naturally, we refuse.

At night I bone Andrea. She doesn't want to all that much but in the end she puts up with it.

Z textu na Výstavě pro nejnižší pudy:

Většina umění si klade za cíl vzbuzovat v divácích vysoké city. My jsme si vytkli úkol právě opačný a chceme tak zaplnit mezeru, která podle nás v současném českém umění existuje. A že to není jen názor náš, dokazují stovky rozbitých a zničených uměleckých děl všude tam, kde to je jen trochu možné. Většinou se ničí potajmu a ničitelé se možná za svůj čin stydí. Takovým lidem jsme se rozhodli vyjít vstříc a hned u vchodu výstavní síně jim obrazně i fakticky vkládáme klacek do ruky.

Když někdo polije Rembrandtovu Noční hlídku kyselinou nebo sekerou rozetne Goyův obraz, máme na to většinou vysvětlení, že se jedná o nebezpečné šílenství, kteří se snaží upozornit na svoji osobu. Tito lidé se ale nesnaží upozornit jen na sebe, ale také na pudy, které s nimi zmítají. Kdo z nás může říct, že viděl pění barvy na šerosvitném obraze? Kdo z nás se může pochlubit zážitkem pozorování rozlétávajících se kusů mramoru z Michelangelovy sochy pod úder pořádného kladiva? Pokud si někteří umělci kladou za cíl hovořit k lidské animalitě, většinou se tento svůj úmysl snaží rafinovaně zaobalit a tak se příslušné dílo stává pouhým estetickým gestem. Nám nejde o gesta, ale o skutečné rány, údery a vpichy, o skutečné ukojení a ne

Excerpt from a text from the Exhibition for Lowest Instincts:

Most art attempts to evoke higher feelings in the viewers. Our objective is completely the opposite. We want to fill the void that we believe exists in contemporary Czech art. This is not just our opinion as is proven by the hundreds of broken and destroyed works of art every time there is an opportunity to break them. Works of art are mostly being destroyed in secrecy, and the destroyers may even be ashamed of their actions. We decided to relate to such people's wishes by graphically, effectively placing a club in their hands right at the entrance to the exhibition. When somebody pours acid on Rembrandt's *Nightwatch* or chops a Goya with an axe, we tend to explain it away as the act of a dangerous maniac who is trying to attract attention. But these people are trying to attract attention not only to themselves but also to the instincts that ravage him. How many of us can say we have seen colors bubbling on a chiaroscuro painting? How many of us can proudly experience the falling of chips of marble from a Michelangelo statue from under the blows of a

jen o jeho simulaci. Bylo už dost náhražek, a proto s chutí do toho!!!

1990

Pod Stalinem je výstava, koncerty, festival, svoboda. Pomník tu byl a už tu není, přesto se po vstupu do vlhkého podzemí každý musel ptát sám sebe: *Kde se tady vzala ta obrovská hromada opracovaných balvanů?* V tmavém nedohlednu se odpověď ztrácí v tísnivé ozvěně. Je rok 1990. Nic než zpráchnivělé kosti dávno mrtvého obra, prázdné oční důlky vševědoucího a vše bedlivě pozorujícího diktátora. Něco, co si ještě zachovalo svoji velikost, ale co se definitivně sypalo. Přece jenom je rok 1990. Všude kolem ostatní umělci budují díla z odpadků a věcí, co najdou v parku okolo. Každý večer punkové koncerty, důkladné vyhánění ďábla.

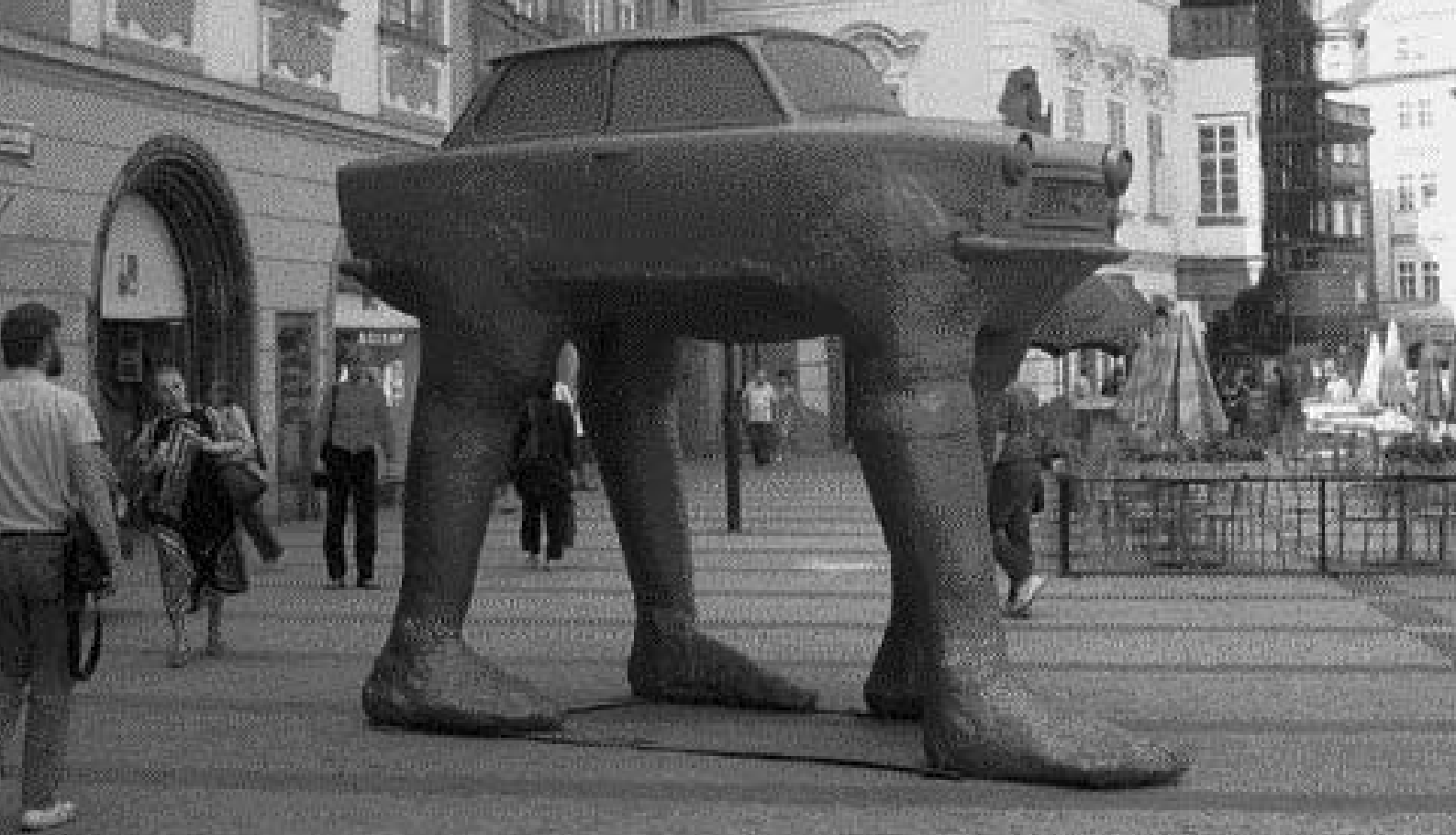
Festival světla je o pár měsíců později. Jsou k tomu hezký trička, je tu méně improvizace ale taky možná míň energie. David tam udělal takovou nevyfotitelnou věc, v úplný tmě svítí čtyři diody v rozích pomyslné krychle, asi nejlíp to vypadá na video. Linhartova nadace potom ještě zkouší rozjet dům U divého muže ve Sněmovní, jsou tam videoprojekce, divadla, koncerty, po dvoře se kroutí Derevo. David tu dokonce dostává prostor na ateliér, asi jeho první v životě, ale ani se tam nestačí nastěhovat. Po pár měsících je

animality, he usually ingeniously veils his intention, and the work remains merely an esthetic gesture. Gestures are not the point. The real point is bangs, smashes and stabs. Genuine satisfaction as opposed to the mere simulation of it. We've had enough of substitutes. Go!

1990

There is an exhibition, festival and freedom under the former Stalin monument. The memorial once stood here and now it's gone. Still, entering the moist underground space, everybody was asking themselves: Where did this huge pile of cut stone come from? The answer is vanishing into distant darkness like a dismal echo. It's 1990. Nothing but the rotten bones of a long dead giant, empty eye sockets of the omniscient and carefully observing dictator. Something of its grandeur had remained but has finally fallen apart. Yes, it's 1990 after all. Other artists are making artwork from garbage and things they found in the park. There are punk concerts every night—constant exorcising.

The Festival of Light begins a few months later. There are nice T-shirts made for the occasion. There is less improvisation and perhaps also less energy. David made this thing that was impossible to take a picture of. Eight diodes forming an imaginary cube shine in complete darkness. Perhaps it's best seen on video. The Linhart Foundation then tries to do something at the House of the

Na výstavu na Staroměstských dvorcích chce David “udělat něco s autem”. To “něco” chtěl zrealizovat už na neuskutečněné akci na dvorcích na Žižkově, ale ty návrhy jsou zatím jen tak napůl. Auto, jak vylézá z dlažby atd., v podstatě scénografie. Hádáme se, on má v podstatě auta rád a jako by si k nim nechtěl nic pořádně dovolit. Chce taky dělat na “Staroměstském dvorku”, teda přímo na náměstí. Pak najednou přinese kresbu, která je jasná: kráčející trabant na nohách. Sedí to. Do vernisáže chybí asi dvacet dní.

Je problém, kde dělat. Nakonec používáme dvůr mezi dejvickými domy. Kolem si hrajou kluci a občas se míčem strefí do rozměklého laminátu. Děláme od nevidim do nevidim. Vzhledem k tomu, že je červen, to je docela dlouho. Pak už i s reflektorem. Nikdo vlastně neví, jak na to budou lidi reagovat. Trabant je v té době nejen dobře sehnatelný auto, ale má jasný symbolický konotace, zrovna se spojujou Německa dohromady a není to ještě tak dávno, co Prahu zaplavily trabanty východních Němců prchajících na Západ.

Trabanta vzhůru nohama vezeme na Staromák Avii. Stojíme na korbě a rukama přidržujeme celý ten kolos houpající se na kulaté střeše. Na Prašném mostě jen tak tak podjíždíme pod tramvajovou trolej, celou dobu se jede na jedničku. Instaluje se v noci, půjčujeme si pomocí prodlužovačky proud přímo z radnice. S převrácením trabanta na nohy pomáhá skupina

projections, theater, concerts, the Derevo group wriggle about the courtyard. David even gets a space for his studio there, perhaps the first one in his life. He doesn't even have time to move in as the whole thing is over a few months after it began.

David wants “to do something with a car” for the exhibition in the Old Town Courtyards. He had already wanted to do that “something” at the event in the Žižkov courtyards, which was never realized so all his ideas are still somehow half-formed. A car crawling out of the pavement, etc. Basically stage design. We get into an argument because he essentially likes cars, and it seems as if he doesn't dare do anything assertive with them. Plus he wants to work on the “Old Town Courtyard,” meaning directly on the Old Town Square. One day he suddenly brings in a drawing that is absolutely clear: a Trabant with legs, walking. It works. The opening is in about twenty days. There's a slight problem: where to work. We end up using a courtyard between houses in Dejvice. Boys are playing around. Sometimes they hit the soppy fiberglass with the ball. We work from dusk till dawn. Considering that it's June, it's quite a long time. Later at night we have to use spotlights. Nobody really knows how people will respond to it. At that time, the Trabant was pretty easy to buy, but it had clear symbolic connotations: the two Germanys were just then uniting and it was not so long ago that Prague was flooded with Trabants left here by East Germans fleeing to the West. We are driving the Trabant to the Old Town Square upside down in the back of a truck. We stand

Druhý den ráno tam ten trabant opravdu stojí. Lidi si stěžují, předseda Trabant klubu je pobouřen. V noci někdo nasprejoval trabantovy koule na červeno. Ale jinak ti, co jdou kolem, se smějou a nechávají se s tím monstrem fotit. Trabant se objevuje ve všech novinách a časopisech. Ta věc donutila k reakci i lidi, který se o umění normálně nezajímají, zjištění, že je možné je

to stop it from rocking on its round roof. We just managed to scrape under a tram trolley at the Prašný Bridge. The whole time driving in first gear. We install the piece at night, borrowing electricity directly from City Hall with an extension cord. A bunch of Russians help us put the Trabant on its feet. Heave-ho!

The next morning, the Trabant is actually standing on the square. People start complaining. The chairman of the

oslovit, naštvať, probudit. Aniž to kdo tuší, je to zatím vlastně jen taková rozcvička.

Asi bych nechtěl být v kůži pedagoga žádné školy, kam David chodil. Už před tím, než začal Kurt Gebauer na UPMRUM učit, tak se s ním David seznámil a naučil se od něj, jak se dělá sádrový panák. A taky pár dalších věcí. Silné nervy a shovívavost jsou nezbytností. U Bořka Šípků dokonce u klauzur prošel s čistě konceptuálním designem. Vystavil kouř a slovní popis něčeho. Na Umprumce potom David organizuje další velkolepý mejdan, tentokrát v exteriéru na Střeleckém ostrově. Pozvaní účastníci museli u břehu Vltavy vzývat řeku, aby vydala svůj poklad. Po několika minutách vynuceného šaškování se k všeobecnému překvapení z vody vynořili dva potápěči se zavoskovaným barelem plným vysoce alkoholické bowle. Mezi opíjející se mládeží se najednou objevil vodník. Taky pil. Poté přišel Mikuláš s přenosnou lednicí, ze které všem rozdával zmrzlinu. Na ostrově se také objevily různé hazardní hry, a tak se pokračovalo až do večera.

Z písemných seminárních prací z dějin umění:

Marcel Duchamp

Duchamp se do historie umění zapsal. Ale za jakou cenu! Uvážíme-li, že zdiskreditoval celé moderní umění, musíme to svinstvo, které vychytrale a vytrvale vydával za umění, hodnotit s odporem. Pomineme-li pár raných amatérských obrazů, které jsou vytvořeny pomazáním plátna barvami a nepochybnou zručností v šachové hře, nezbyváá toho opravdu mnoho.

Když se skloubí neschopnost s drzostí, a příčinnivý kuthistorik tomu dá název instalace, je možné už opravdu všechno. Jak jinak hodnotit základní kámen umění dvacátého století, kterým je zakoupení věšáku na láhve v bezvýznamném železářství a jeho bezostyšné postavení do výstavní síně. Vrcholem pokleslé vulgarity, a mohu o tom psát jen s nejvyšším sebezapřením, se jeví jeho pisoir. Je to docela obyčejný hajzl. Při pohledu na něj se nám zdá, že umělec už hlouběji nemohl klesnout. Mohl. Jeho hnusné Velké sklo (Nevěsta svlékaná svými mládenci,

and have their pictures taken with the monster. The Trabant appears in all newspapers and magazines. The piece provokes a response even from people who are not normally interested in the arts. We find out that it is possible to address them, make them angry, wake them up. Without even knowing it, this is just a warm-up session.

I guess I wouldn't want to be in the shoes of the teachers at any of the schools David has attended. David met Kurt Gebauer before he even started teaching at UPMRUM. He teaches David to make plaster figures and much more, which requires strong nerves and tolerance. He even passes exams at Borek Šípek studio with a genuine conceptual design, exhibiting smoke and verbal description of something or other. While in UPMRUM, David organizes another grand party, this time at the exterior of Střelecký Island. The invited are compelled to invoke the river on the banks of the Vltava so that the river releases its treasures. After a few minutes of forced clowning around and to the surprise of everybody, two frogmen suddenly emerge from the water carrying a sealed barrel of extremely potent cocktail. All of a sudden, a waterman shows up among the boozing youths. He's also drinking. Then, Santa Claus arrives with a huge mobile freezer and hands out ice cream. There's also assorted gambling happening on the island, and this continues until night.

Excerpt from written seminar paper on the history of art:

Marcel Duchamp

Marcep Duchamp did leave his mark on the history of art. But at what price! Considering the fact that he discredited all of modern art, we have to judge with disgust the filth that he cunningly and persistently passed off as art. Except for a few early amateur paintings made by spreading paint on canvases and his undeniable skill at chess, there isn't much left.

When one combines incapability and insolence, and a diligent art critic calls it "installation," anything, indeed, goes. How else should one judge the headstone of 20th century art: purchasing a bottle-rack at an insignificant hardware store and shamelessly placing it into an exhibition space. His pissoir is, and I write this with the utmost self-denial, the peak of hollow vulgarity. It's just a

dokonce), o kterém se musíme i učit, svou obscénností pissoir překonává.

Není proto divu, že na takových pilířích se mohu v této době exhibovat i já. A to nepřístojnostmi, za které jsem byl po právu několikrát trestně stíhán.

1991

Bohumil Kubišta

Jeho život, jako život každého opravdového umělce, byl v zásadě konfliktní. Kubištovo umění organicky vyrůstalo z rozporu mezi industriálními charakteristikami rozvíjející se úzkoprsé české společnosti přelomu století a ideálním světem čistého umění. Jeho tvorba ilustruje nepochopení umělce, který jde nekompromisně za svými uměleckými ideály, na kterých je přisát se silou a vášnivostí klíštěte.

Nepochopení mu bylo denním chlebem, ne příliš výživným.

V tomto světle se symbolickým jeví nepochopení české veřejnosti, s jakým reagovala na jeho zdánlivě prorakouský čin. Ano, mám na mysli legendární potopení francouzské ponorky v závěrečných dnech války u Dalmatského pobřeží. Vžijme se do jeho situace: Kubišta stojí na velitelském můstku torpédoborce, kam ho zahнала existenční nouze, hlad. Hledí na oblý trup francouzské ponorky. Slunce zapadá. Musí se rozhodnout. Jako už tolikrát. Briskně velí: "Torpeden! Schnell...!" A již z jeho lodi vystřelují dva válce plné třaskaviny, za nimiž se ve vodě táhne bílá brázda jak bičík za spermií. Kde se v Kubištovi vzala touha proniknout tuhý pancíř lehkomyšlné a zmatené francouzské ponorky? Nejde zde o podvědomou sublimaci otce v torpédo? Nebo jde o odplatu za frustrující strádání během jeho pobytu v Paříži?

could not get any lower. He could. His ugly Big Glass (A Bride Undressed by Her Lovers, God forbid) about which we are forced to study surpasses even the pissoir in its obscenity.

It is thus no wonder that I, too, may flout on such pillars by committing a nuisance that I was rightfully prosecuted for.

1991

Bohumil Kubišta

His life, like the life of every genuine artist, was basically a conflicted one. Kubišta's work was organically rooted in the antagonism between the industrial characteristics of developing narrow-minded Czech society at the turn of the 20th century and the ideal world of pure art. His work illustrates the misunderstanding of an artist who, without compromise, follows his artistic ideals, clinging to them with the might and passion of a tick. Misunderstanding was his daily bread, not very nutritious.

In this light, the uncomprehending response by Czech society to his seemingly pro-Austrian act. Yes, I mean the legendary sinking of a French submarine in the final days of WWI's Dalmatian coastal war. Let's put ourselves in his shoes: Kubišta is standing at the command post of a destroyer where he was driven by existential necessity and hunger. He is looking at the curvy body of the French sub. The sun is setting. He needs to make a decision. One of the many he has had to make so far. He commands briskly: "Torpeden! Schnell...!" Two tubes filled with explosives shoot out of his ship, creating a long white wake like the whip tail of a sperm. Where did this desire to penetrate the solid armor of the buoyant and confused French submarine come from? Isn't this a subconscious sublimation of the father as a torpedo? Or is it a revenge for the frustrating suffering he endured during his stay in Paris?

Nabízí se však i jiné řešení: potopení ponorky a záhuba členů její posádky byla holdem italskému futurismu. Kubišta se během vojenské služby nemohl příliš umělecky realizovat a nutno vzít v úvahu, že krom několika drobných olejů se z tohoto období zachoval pouze tento břitký happening.

There might be another solution: sinking the submarine and killing the crew was homage to Italian futurism. Kubišta could not practice his art during his military service, and it should be noted that, except for a few minor oil paintings, only this poignant occurrence was preserved.

Sedíme ve vlaku na Slovensko. Vezeme doláre. Je to ostatně docela zjevné, jsou asi metr a půl dlouhé. Jedeme až tam, kde končí koleje, jedeme na konec světa. Přesněji: do Muzea Andy Warhola v Medzilaborcích. Instalace: lešení je asi jenom devět pospojovaných trubek do výšky čtyř metrů. Tam nelezu. Před naší ubytovnou sedí dva cikáni. Mají barvu pleti shodnou s odstínem jejich lahváčů. Na pokoji jsou plakáty ukrajinských rockových skupin. Exotika. Vernisáž: zvláštní vlak do Medzilaborců je jeden z největších mejdanů, co pamatuju. Nikde se nestaví, furt se jede. Ráno se probouzím v prázdném kupé. Zvenku na okno jedoucího vlaku □uká Borek.

Jak jsem dělal dolary

Nejdříve jsem si opatřil pravý americký dolar. Pozorně jsem si ho prohlédl a zjistil jsem, že by bylo velmi pěkné ho udělat trojrozměrný – jako sochu. Na pracovním stole jsem si připravil špachtli, sochařské očko, devadesát kilo hlíny, ostrý nůž a třicet tisíc korun. To je všechno, co budeme k výrobě dolarů potřebovat. Nejdříve jsem z tlustého drátu vyrobil základní konstrukci, kterou jsem potom oplácal hlínou, do které jsem vymodeloval dolar ve formě reliéfu v poměru 1:47. Protože mi to zabralo dva dny a práce mě už trochu přestala bavit, začal jsem hledat, kdo by to dodělal. To

We are sitting in a train on our way to Slovakia. We carry dollars. It's pretty obvious, anyway, since they are about one a half meters long. We go all the way to the end of the tracks, we go to the end of the world. Precisely: the Andy Warhol Museum in Medzilaborce. Installation: the scaffolding is comprised of only nine connected pipes reaching up to four meters. There's no way I'm climbing up there. Two gypsies sit in front of our dormitory. The color of their skin is identical to the color of their beer bottles. The rooms are decorated with posters of Ukrainian rock bands. Exotic. The opening: the special train to Medzilaborce is one of the biggest parties I've been to. There is no stopping, the train keeps on going. I wake up in the morning in an empty compartment. Borek is banging on the window of the still moving train from the outside.

How I Made My Dollars

First I got myself a real American dollar. I studied it closely and found out that it would be very nice to make it three dimensional—like a statue. I prepared a palette knife, sculpting eye, ninety kilos of clay, a sharp knife and 30,000 crowns. That's all you need to make your own dollar. First I made a basic design out of thick wire which I then mounted with clay. I then carved the dollar into the clay as a relief at a ratio of 1:47. As this work took two days and I started to get a little bored with it, I began looking for somebody who would finish it for me. I managed to find a person to make ten fiber glass casts of

odvezl do Medzilaborců do Muzea Andy Warhola. Hotové odlitky domalujeme černou a stříbrnou barvou, aby byly hezčí. Hotové dolary pověsíme do průvanu, aby se hezky houpaly. Dáme ovšem pozor, aby na někoho nespadly a nepokazily mu tak umělecký zážitek.

Umění a řemesla 4/92

Na začátku jsem měl pochyby. Teda ten tank mně pochopitelně rozčiloval, ale s tím natřením jsem si nebyl jistý. Musí se to asi prostě zkusit. Nakonec se dalo dohromady asi patnáct lidí. Vybrali jsme si pátou hodinu ranní kdy bude klid. Pro jistotu píšu dva doporučující a povolovací dopisy, jeden z magistrátu a druhý z FAMU, jako že tam točíme film. Přespávají u mne Filip a Hynek, jinak by se z jejich periferie ráno k tanku nedostali. Vstáváme strašně brzo, je tma, Hynek se nakonec rozhodl nikam nejít. Na tramvajové zastávce stejně zjišťujeme, že nejlepší bude jít z Dejvic na Smíchov pěšky.

Je nás tolik, že se na podstavec skoro ani nevejdeme. Natírání jde kupodivu strašně rychle, jediný problém jsou pásy.

Po chvíli přijíždí policie. Jsou podezřívaví a my taky. Dostávají naše falešný papíry, chtějí ještě občanky. Nic jim nedám. Policajti z auta někam telefonují, všechno to trvá hrozně dlouho. Pak nám vynadají, že jsme natáčení neohlásili dopředu. Děláme blbý a slibujeme, že příště už všechno určitě dopředu nahlásíme. Rychle záplatujeme poslední zbytky zelené na pásech a mizíme. Nasedáme do auta, jsem nervózní, ale David ještě vybíhá ven a celý pomník podepisuje. Konečně pryč.

Jedeme se umýt ke kamarádovi, jsme celí růžoví a zapatláme mu předsíň. Jsme v euforii. David trvá na tom, že zpátky pojedeme kolem pomníku, i když se bojíme, že to tam bude obšancované policií. Skutečně jedeme kolem, tank v denním světle září růžovou barvou.

Odpoledne v Břevnově. Konečně se na chvíli zastavujeme, adrenalin pomalu opadá. Svítí slunce, je ticho.

Večer se díváme na televizi. Je to jako sprcha. Ve zprávách mluví o vandalech. Není snad vidět, že je to umění? Není to dokonce podepsaný? Nevíme, co dál. Od příštího dne se rozjíždí kampaň. Píšu prohlášení a odnáším ho do Rádia 1. Chceme vysvětlit, že nejsme vandalové, že je to umění. Pak taky píšu do ČTK, formulace se mění, ale obsah je stejný. David se radši

Medzilaborce to the Andy Warhol Museum. The casts are finished off with black and silver paint to look nicer. The completed dollars are best hanging in a draught so they can swing freely. One, however, has to make sure they don't fall on somebody, spoiling the person's artistic experience.

Umení a Remesla magazine, iss. 4/92

At first I had my doubts. The tank was naturally steaming me up, but I really wasn't sure about painting it. One just has to try, I guess.

In the end we get about fifteen people together. We decide for five in the morning while it's still calm. To make sure, I write two letters of recommendation and approval, one from City Hall and the other from FAMU, saying that we're shooting a film. Filip and Hynek sleep over at my place because they wouldn't be able to make it in from their homes at the outskirts of Prague this early in the morning. We get up very early, it's still dark outside. Hynek decides not to go anywhere after all. At the tram stop we figure that it's best to just walk to Smíchov from Dejvice where we were.

There are so many of us that we can hardly fit on the base. Surprisingly, the painting goes very fast, the only problem we encounter is the tank's straps.

Very shortly, the police arrive. They are suspicious, as are we. We hand them the false documents, they also want to check our IDs. I don't give them mine. The policemen make a call from their car, it's all taking too long. Then they scold us for not announcing the shoot in advance. We play dumb and promise that next time we'll report everything beforehand. We quickly slap the rest of the green on the straps and are out of there. We jump in the car, I'm nervous but David jumps out again and signs the monument. We're finally off.

We go and wash up at a friend's house. We're all pink from the paint, messing up his hall. We're euphoric. David insists that we drive by the monument on our way back even though we're scared that it might have been cordoned off by the police. We drive by. The tank is pink and shining color in the daylight. In Brevnov, in the afternoon. We can finally relax a bit, adrenaline is seeping away. The sun is shining, it's real quiet.

In the evening, we turn on the telly. It's like a cold shower. The news reports vandals. Can't they see that it's art? Isn't it signed? We don't know what to do next. The next morning, we start our campaign. I write a statement and take it to Radio 1. We want to explain that we are not vandals, that it is art. I also write to Czech News Agency,

něco píšu nebo telefonuju. Asi po dvou dnech konečně pořádně venku. Jdeme s Davidem na Malou stranu. Všude jsou mladý lidi s růžovýma stuhama. Na Kampě nás zastavuje skupinka a chce po nás podepsat petici obhajující tank. Strašně nám vynadají, když zpočátku odmítáme. Nemůžou pochopit, čemu se tak smějeme. Kolem tanku je permanentní hyde park. Lidi se hádají, občas se i perou. Pořádá se koncert kapel, do toho přijdou Rusové k tanku položit věnec. Na druhé straně v parku leží v trávě mladý lidi, kolem běhají děti. Najednou je tu pocit strašně silný svobody. Armáda nabarví tank zase nazeleno, ale pro většinu lidí zůstal růžový. Nakonec se domluví členové parlamentu a s využitím své poslanecké imunity jedno odpoledne tank zase nabarví narůžovo. David u toho asistuje, je z toho takový politický kabaret. To asi nemuselo být. David se jde sám přihlásit na policii. Není den, kdy by se o Růžový tank někdo neotřel v novinách, je to dokonalá metafora doby. Až je toho moc, až si do toho začínají lidi vkládat významy, se kterými se nedá souhlasit. Mediální vlna se prostě nedá ukočírovat. Nakonec se objevují i ty hloupý turistický trička.

David does not show his face much in public. He's on the lam. I sit at home and keep writing or making phone calls. After two days, we go out properly. David and I walk over to Malá Strana. There are young people everywhere wearing pink ribbons. We come across a group of people in Kampa who ask us to sign a petition defending the pink tank. They admonish us when we are at first reluctant to do so. They can't understand why we are laughing so much.

There is a permanent Hyde Park around the tank. People argue and sometimes they even start fighting. There is a concert happening when a group of Russians come and lay down a wreath. Young people are lying around on the other side of the park, small kids run hither and thither. Suddenly, there is such a strong feeling of freedom. The army paints the tank back green again but for the majority of people it's still pink. In the end, a group of deputies from the Federal Parliament assemble, and, using their immunity, paint the tank back pink again one afternoon. David assists them, it's all one huge political

Rozhovor s géníem:

Děti vcházejí do prostorného ateliéru. Nesměle se rozhlížejí po sochách okolo, čekají. Malá Maruška nese kytičku konvalinek. Rozcuchaný David vchází ze zadních dveří. Krká. Chvilí mu trvá, než zaregistruje, že tu není sám.

Děti (sborově): Dobrý den!

David (hroutí se do velikého křesla v rohu místnosti):

Ahoj děti, rád vás takhle po ránu (zavírá oči) vidím.

Copak vás sem přivedlo?

Maruška: Přejeme vám všechno nejlepší a hodně úspěchů v tvorbě (podává kytičku).

Pavlík: Hlavně si chceme povídat o umění, o tom tanku a tak.

David: Když už vás tu mám, tak se u mne hezky posad'te. Pozor na tu flašku, je to památka. Už jste někdy byli na návštěvě v ateliéru u umělce? Ne? To je škoda. Uvidíte za pár let, třeba ty, ty vzadu s tou červenou sukni, tebe už za pár let začnou do takových ateliérů zvat. Kolik je ti vlastně let? No, začneme od začátku. Víte, co je pro umělce nejdůležitější?

Lucka: Podle manifestu Úchvatných jsou nejdůležitější peníze.

Pavlík: Hlavně, aby byl vodvaz. Motorky a tak. Dělat všechno to, co se nesmí dělat ve škole. A taky aby se o umělci hodně psalo v novinách, protože to ho pak lidi znaj, a proto to přece všechno dělá.

Lenka (dívka v červené sukni): Inspirace?

David: Moment, moment. Pěkně postupně. Peníze jsou pochopitelně důležité. Jimi platím všechno, co tu kolem sebe vidíte, všechn ten luxus, který potřebuji k životu a k práci. A zase za to, co udělám, peníze dostávám. Peníze jsou jako krev - který umělec má největší krevní oběh, tak je ze všech nejlepší. Pak si může dovolit koupit i tak krásnou motorku jako mám já. Dnes mně v tomhle státě všichni znají, pořád se o mně píše, dělají se mnou rozhovory. Ale nemyslete si, že je to jenom příjemné. Já svoji slávu vlastně přijal jen kvůli vám. Abychom se tady mohli v klidu sejít a já vám mohl vyprávět o umění. A taky abych od vás, za určitých okolností, přijal trochu té inspirace.

Maruška: Líbí se mi tvoje sochy.

David: To jsem rád. Ale ať tě ani nenapadne na ně šahat!

Pavlík: Urazil bys jí pazoury, vid'? (směje se)

David (vážně): Já dětem neubližuju. Ale nenávidím bolševiky a idioty. To jsem pak nemilosrdný. Vás, děti, jde ještě pořád vychovat. I proto jsem natřel ten tank. To velké dílo jsem nedělal jen pro sebe, pro své vlastní

cabaret. Maybe it was too much.

David goes and turns himself in to the police. There's not a single day one newspaper or another doesn't mention the pink tank. It's a perfect metaphor for that time. It's all too much and people start filling it up with meaning I cannot agree with. It's simply impossible to control a media frenzy. In the end, even the stupid tourist T-shirts appeared.

An interview with a genius:

Children enter a spacious studio. Bashfully, they look at the statues around them, waiting. Little Mary carries a bouquet of lilies of the valley. With his hair messed up, David enters through the back door. He belches. It takes him a while to notice he is not alone in the studio.

Children (in unison): Hello!

David (collapsing into a huge chair in the corner of the room): Hi kids, it's nice to see you here this early in the morning. (Closing his eyes) What brought you here?

Little Mary: We wish you all the best and success in your work, sir. (She hands him the bouquet)

Little Paul: We came here to talk about art, about the tank, you know.

David: Well, since you're here, why don't you sit down. Watch out for that bottle, it's a souvenir. Have you ever visited an artist's studio? No? What a shame. Maybe in a few years' time, you know, you in the back in the red skirt, maybe they'll invite you to such studios. How old are you anyway? OK, let's take it from the beginning. Do you know what the most important thing for an artist is?

Lucy: The Stunners manifesto says it's the money.

Little Paul: The whole point is to party hard. I mean, bikes and stuff. You know, doing the things you're not allowed to do at school. And they have to write about you in the papers a lot, too, because then people start recognizing you and that's the whole point.

Lenka (the girl in the red skirt): Inspiration?

David: Wait a minute. Let's get organized here. Naturally, money is important. With money, I pay for everything you see around here, all this luxury I need for my life and work. And when I make something, I get paid for it again. Money is like blood—the artist with the biggest blood stream is better than the rest. Then you can buy a beautiful bike like I have. Everybody knows me in this country. I get written about all the time, I have interviews. But don't get me wrong, it's not always pleasant. In fact, I accepted my fame only because of you. So that we can get together like this and talk about art. And also, under the right circumstances, I could be a little bit inspired by you.

Little Mary: I like your statues.

David: That's very nice of you. But don't even think about touching them!

Little Paul: You'd chop off her arms, wouldn't you?

(Laughing)

David (seriously): I don't hurt children. But I do hate Bolsheviks and idiots. That's when I get really ruthless. It's still possible to bring you kids up. That's another reason I painted the tank. I didn't create that great work of art just for myself, for my own edification. I wanted to help

potěšení. Chtěl jsem vám pomoci v tom, abyste pochopili, co to je láska a pravda.

Lucie: Ano, díky tobě to už víme.

David: Víte ale, co je pro umělce opravdu nejdůležitější? Pokora! Milovat přírodu! Respektovat a ctít práci druhých, méně talentovaných umělců.

Trpělivě upravovat architekturu Prahy, aby se z ní jednou stal opravdový skvost. A hlavně mít pokoru k vlastnímu umění, přijmout jeho velikost a smířit se s pozicí giganta.

Lenka: Jak velkého?

David: Na to se vůbec nesmíš ptát. Na velikosti prý ostatně nezáleží. Měřítka jsou jedině svazující. (Chytá se za čelo, ztlumí hlas) Je to vlastně strašná řehole.

Maruška: Není ti něco? Chceme ti pomoci, ale nevíme jak.

David: Koukejte všichni pěkně rychle vypadnout, hovada. No tak honem, honem. Padáme!

Děti se jedno přes druhé tlačí ke dveřím, za chvíli za posledním zapadnou dveře a všude se rozhostí ticho.

David chvíli zůstane sedět v křesle. Pak pomalu vstane, do jedné ruky vezme špičák, do druhé kladivo. Potěžká nástroje a začne sveřepě opracovávat velký kámen před sebou.

Jednoho dne přišel dopis ze Znojma, že chtějí výstavu.

David záhy odjíždí na rezidenční pobyt do Švýcarska.

Poprvé v životě má krásný, obrovský sochařský ateliér, od stropu se vyzývavě houpá kladka. Začne tam ale dělat ty miniaturní. Svěřuje se, že má erotický sny o Káče.

Změny v měřítku, všechno buď příliš velké, nebo příliš malé. Proto, aby se na to dalo podívat úplně jiným způsobem. Manipulace s měřítkem jako nástroj.

Nejenom něco ukázat zřetelněji, ale měřítko jako samotný výrazový prostředek. Taky prvek konstrukce – modelování předmětů a situací pomocí objektů. Sokl.

Obecně pojatý podstavec, který ze všeho na něm udělá umění. Má 2 x 2 x 2 centimetry nebo metry? Nejde to poznat. Obojí je správně. Obojí může být správně.

Natíráme JXD na bronzovo. Dělá ožvlou sochu, čte zahajovací text na vernisáž, který potom druhý program televize odvysílá přesně v okamžik zahájení výstavy.

Jdeme do hospody, Jiří je ještě bronzový. Davida

zrovna vykradli. Jdeme na fízlárnu, bronzový Jiří

vyjednává s důstojníkem. Dostáváme od policie

obušky, a je prý najdeme a dáme jim na držku.

Ve Znojmě je to snad dosud nejhezčí výstava. Davida to baví, začíná se projevovat jeho perfekcionalismus. K soklíkům na podlaze přiděláváme i maličké zábradlí z jehel a červené nitě. Těch jehel je asi 900. Pomáhá

David: But do you know what the most important thing of all is for an artist? Humility! Loving nature! Respecting the work of other less talented artists. Having patience changing the architecture of Prague so that it may one day become a real jewel. And most of all, being humble towards your own art, accepting its greatness and making peace with the position of a giant.

Lenka: How big?

David: You should never ask that. Besides, they say that size doesn't matter. Scale is limiting. (Holding his head, lowering his voice.) It's really a hard lot.

Little Mary: Are you all right? We would like to help you but we don't know how.

David: Get the hell out of here right now, you bastards. C'mon, outta here. Get out!

Children jam the door, climbing over one another. When the door closes behind the last kid, silence seeps throughout the room. David continues to sit in his chair for a moment. Then he slowly gets up, holding a point chisel in one hand and a hammer in the other. He weighs the instruments and then savagely hews into the huge stone in front of him.

One day, a letter comes from Znojmo requesting an exhibition. Soon afterwards, David leaves for residency in Switzerland. For the first time in his life, he has his own studio. A pulley provocatively hangs from the ceiling. He starts making miniatures there. He confesses erotic dreams about Káča.

Changes in scale: everything is either too big or too small.

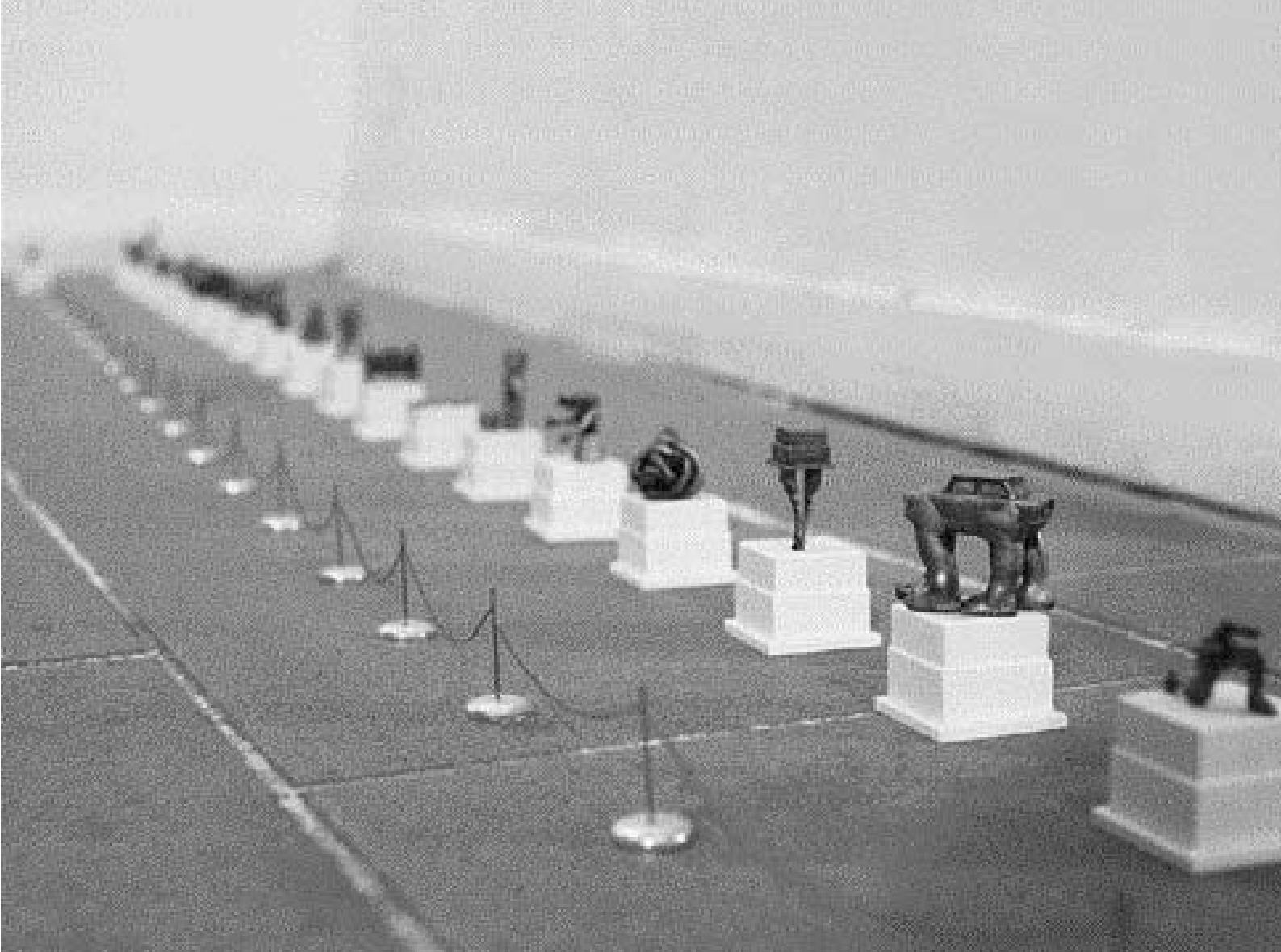
To enable a completely different perspective on things.

Manipulation with scale as a tool. It's not just about showing something more clearly; scale itself becomes a means of expression. And also a part of construction—modeling things and situations using objects. A plinth. A generally conceived plinth that turns everything you place on it into art. Is it 2x2x2 centimeters or meters? You can't tell. Both possibilities are correct. Both possibilities may be correct. We paint JXD bronze. He impersonates a statue, come to life, reads an opening speech broadcast on channel two at the exact moment of the opening the next day. We go to a pub. Jiri is still bronze. David's place was just broken into. We go to the police station, bronze Jiri negotiates with the officer. The police guys hand us clubs and tell us to find the bastards and beat them up.

The Znojmo exhibition is perhaps the most beautiful one so far. David is enjoying himself. His perfectionism starts to show. We attach tiny railings made of needles and thread to the midget plinths on the floor. There are about 900 needles. Otto is helping us and everything is working out fine, we even have enough time for entertainment.

The last place open is the local disco. Für Jeden Alles.

We drink. I go to the bathroom and as I come back to the hall through the corridor, some locals are punching up

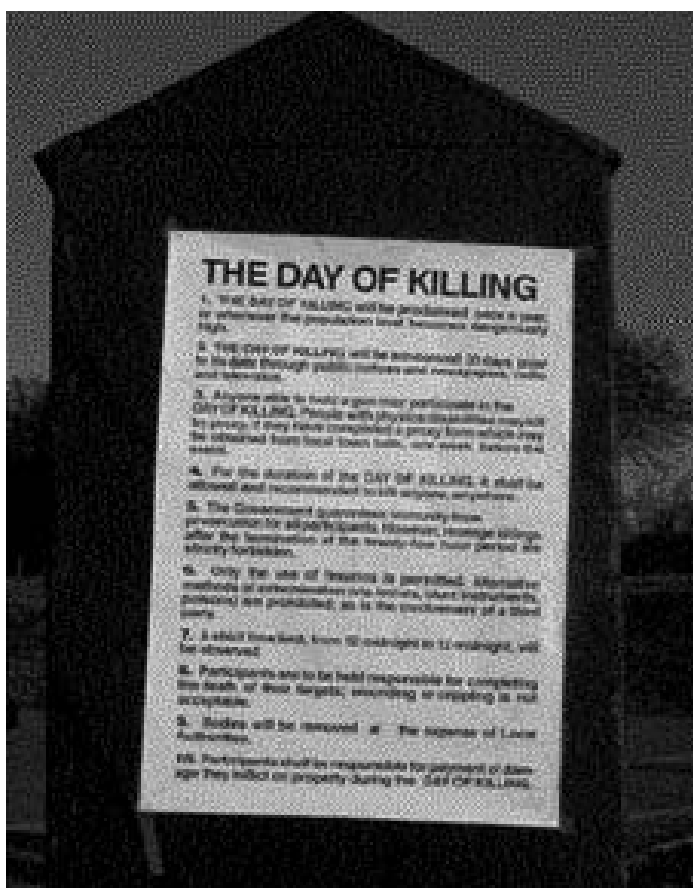

nám Otto, všechno klape a je čas i na zábavu. Posledním otevřeným podnikem je místní disko. Für Jeden Alles. Pijeme. Jdu na záchod a když se chodbou vracím na sál, kolem zrovna nějaký místní vyboxovávají Davida a Ottu ven. Chvilí se pereme, ale je jich víc. Bouchači. Nadáváme, vracíme se na ubytovnu v pivovaře, ani nevíme jak. Druhý den se probudíme až ve dvanáct. Celý pokoj je vzhůru nohama, převrácený nábytek, ze skříní vypadané archeologické nálezy. Co se tady dělo?

Malost se vejde do dvou krabic. Kdo se na ní chce podívat, musí lézt po kolenou. I místní smetánka se musí poklonit před pravým uměním. Na vernisáž přijede autobus z Prahy. Filip doveze pytel trávy, dokonce se ani nic nerozbije a místní hudební duo v obsazení akordeon, vozembouch je nepřekonatelný. Nakonec sedíme ve vinárně. Naproti nám je Jiří Tichý z Ateliéru. Tváří se spokojeně. Objedná si obrovský steak a k němu hromadu zlatých hranolek. Usměje se na ně, položí si doprostřed nich obličej a usne.

Brick Lane je během dne prázdná a pustá. Uprostřed stojí už několik let zavřený pivovar. Tam má svoje sídlo festival EDGE 92. Hrubé odlitky pistolí jsou složeny v nízkém sklepě. Když je vynášíme ven do tovární haly,

them. Stud boys. We curse and head back to the dorm at the brewery, we don't even know how we get back. The next day, we wake up at twelve. The entire room is turned upside down, the furniture is knocked over, archeological specimens have fallen out of the cabinets. What is going on here?

Smallness fits into two boxes. People who want to look at it must crawl their his knees. The local cream have to bow down to genuine art. A bus from Prague comes to the opening. Filip brings a bag of pot; surprisingly nothing gets broken and the local musical duo consisting of an accordion and a vozembouch (a very strange Czech musical instrument) are simply unsurpassable. We end up sitting in a wine bar. Jirí Tichý from Ateliér magazine is sitting in front of us. He looks satisfied. He orders a huge steak with a pile of golden French fries. He down smiles at his food, lowers his head into his plate and falls asleep.

Brick Lane is empty and deserted during the day. A brewery that has been closed for years sits in the middle. This is the EDGE 92 festival headquarters. Rough pistol casts are piled in a basement with a low ceiling. When we take them out and bring them into the factory hall to finish them up, the sharp fiberglass cuts our hands. We are staying in a hotel about half an hour from the

kde je budeme dodělávat, rozřežeme si ruce od nezabroušeného laminátu.

Bydlíme v hotelu asi půl hodiny od pivovaru. Chodíme každý den pěšky. Kapesné nám stačí tak akorát na ranní housku, smaženou rybu k obědu, večer jenom jedno pivo, ale tady je stejně nějak silnější. K práci dostáváme G blok, velkou a prázdnou tovární halu. Pistole se musí obrousit, zakytovat, přidělat na ně nohy, křídla, vymyslet systém, aby byly samostojné. Nemáme vhodný materiál, a tak nenápadně rozebíráme vnitřní zařízení továrny. Velkou ruku děláme venku.

V hotelovém pokoji se bavíme vytvářením drobných instalací určených pro uklízečky: rozevřená bible založená revolverem, rozbrušovačka, Arnold, hromady špíny. Práce jde strašně pomalu.

Do toho cesta do Madridu. Jsme poprvé tak daleko na jihu. Je strašně práce, ale všichni drží siestu. Všechno je mañana, což rozhodně není druhý den, ale vzdálená a neurčitá budoucnost. Večer Davidovi rupnou nervy a

barely enough to buy us some bread in the morning, fish and chips for lunch and one beer in the evening, but the beer is stronger here anyway. We were allotted Block G as our working space, a gigantic and empty factory hall. We have to abrade the pistols, attach legs and wings and figure out a way to stand them up. We don't have the right material, though, so we surreptitiously dismantle the equipment in the factory. We make the big hand outside. Back in the hotel we amuse ourselves by making mini installations for the cleaning ladies: an open bible bookmarked with a gun, a grinder, Arnold, piles of dirt. The work is going very slowly.

We have to go to Madrid in the middle of it. This is the first time we go so far south. We have tons of work to do, but everybody is taking a siesta. Everything is *manana* which is definitely not the next day but some distant and vague future. David explodes in the evening and starts bossing around Jimmy Durham who is, with the stoic composure of an Indian, watching him as he vainly searches for a drill.

David comes back shoeless from the opening in Madrid. He completely lost everything, and it was a miracle he didn't lose his passport. The money is gone as well. He was beaten up by a bouncer. He looks terrible but claims

ERIE YACLAYA DAY

©David Černý

PLASTIC MODEL 1:1

ROCK S'TAR

začne sekýrovat i Jimmyho Durhama, který s klidem indiána sleduje jeho marnou snahu zajistit si vrtačku. Z vernisáže v Madridu se David vrací bez bot. Všechno ztratil, jako zázrakem mu zůstal jenom pas. Peníze jsou taky pryč. Dostal od nějakýho vyhazovače na držku, vypadá strašně, ale tvrdí, že to stálo za to. Dělá se plakát, vyhláška ke Dni zabíjení. Rozvěšuje se to po celé čtvrti. Zrovna tady řádl před sto lety Jack Rozparovač. Dneska jsou tu všude Indové a nápisy na zdech: Smrt Rushdiemu! Plakát tu pochopitelně působí úplně jinak, než jak by zapůsobil v Praze. Tady je to

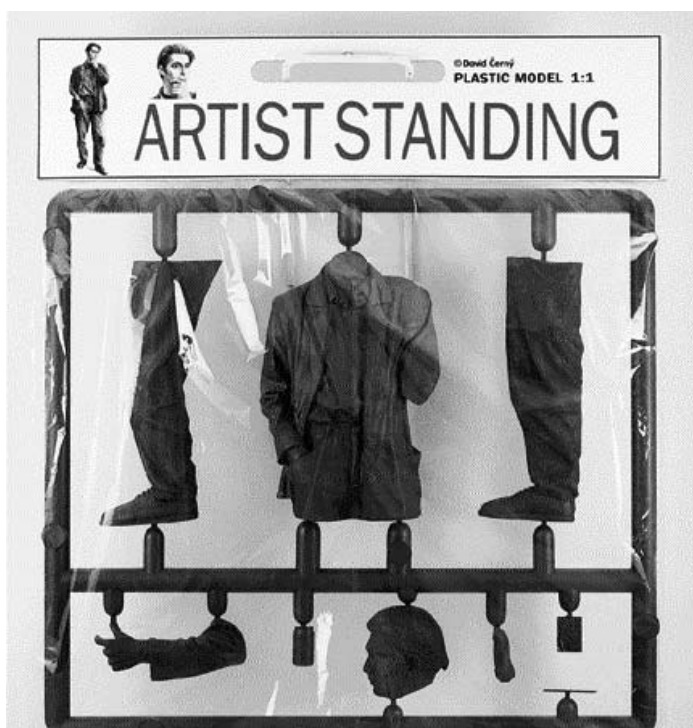
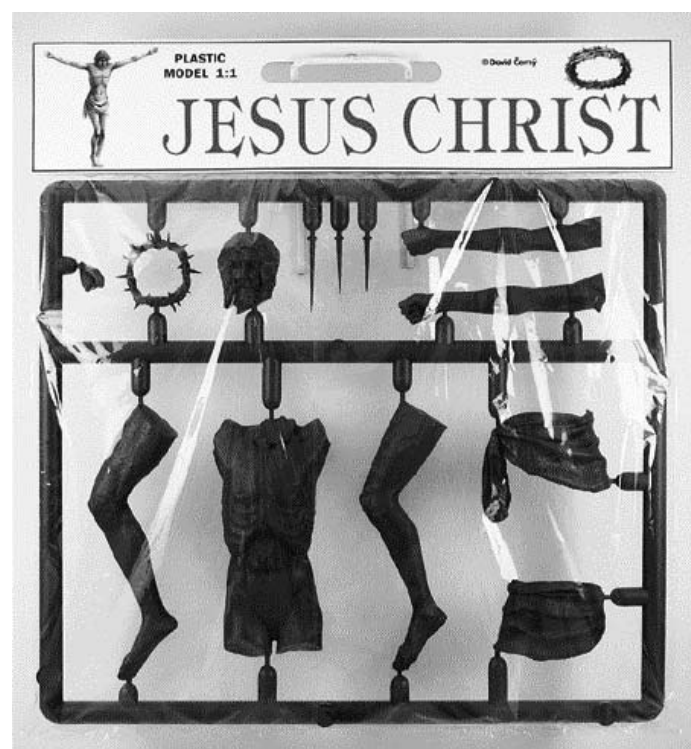
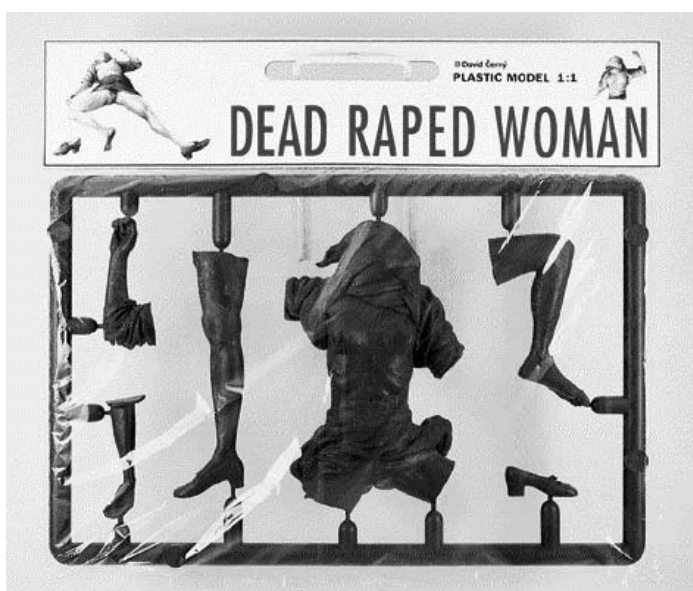
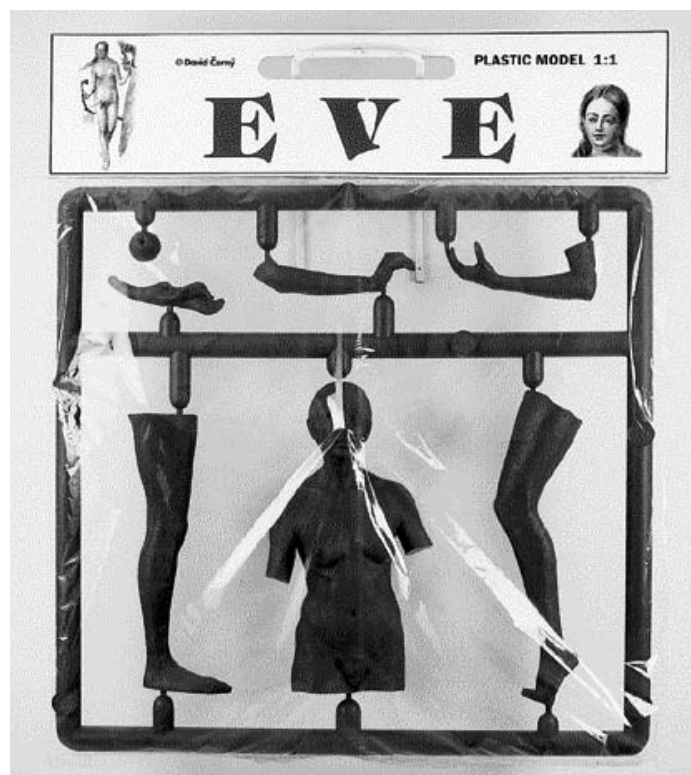
We're making a poster—a declaration for The Day of Killing. We paste it up around the entire neighborhood. This is where Jack the Ripper was running around a hundred years back. There's Indians everywhere now and signs reading "Death for Rushdie!" Naturally, the poster has a completely different effect here than it would have had in Prague. This is the real thing. Scotland Yard starts nosing around and the EDGE people give up in the end. If the new British art is proof of perfect art management, then the EDGE is completely the opposite. Before the exhibition is scheduled to open, the entire company goes

series Kits) 1992

x 28 cm
New York

, (From series Kits)

2 cm

umělec stojící, (ze serie Kity) /artist standing, (From
Kits) 1992

laminát

fiberglass

rozměry / dimensions 183 x 218 x35 cm

Courtesy R. Feldman Fine Arts, New York

Yard a EDGE nakonec vycouvá. Jestli bylo nové britské umění důkazem dokonalého uměleckého managementu, pak je EDGE pravý opak. Ještě před vernisáží celá společnost zbankrotuje. Nakonec ani nejsou peníze na to, aby se některé ze soch rozvezly na jejich místa, zůstávají v G bloku. Ty, co se na svoje místa nakonec dostanou, jsou během několika hodin zničeny místními dětmi. I ty pistole na zahradě kostela. David se s Brity bohužel minul.

Příprava výstavy ve Špálovce trvala skoro rok. David má od začátku jasný koncept, i když uvažuje i o možnosti udělat tam normální klasický obchod. Jmenovalo by se to "Prodej". Nakonec to přece jenom bude umění. David měkne. Ve sklepech Malost, v přízemí Kity a Hřbitov, nahoře Pistole. Ty kity si David sám modeluje, nejdřív udělá normální realistickou sochu podle modelu do hlíny, stylově trochu takovej socialistickéj realismus. Ty se potom odlejou a rozřežou do jednotlivých kusů, které se potom zavěsí do rámečků. Ke kitům stojí jako model kamarádi. Rock Star, Ježíš Kristus, Adam a Eva. Znárodná je potom Markéta. Tenhle kit vybočuje a asi neříká o Davidovi a jeho vztahu k ženám nic hezkého. Asi jich bylo vymyšleno ještě víc, ale to už si nepamatuju. V kitech

the statues to be delivered to another place and they remain in the Block G. The ones that make it to their new locations are within destroyed by local kids within a few hours. Including the guns in the church garden. Unfortunately, David fails to meet the British.

Preparations for the Špála Gallery exhibition take almost a year. David has a clear concept right from the start, even though he's also considering making a classic, ordinary shop in the space. It would be called "Sale." In the end, he chooses art. David chickens out. The basement is occupied by *Smallness*. *Kits* and *Cemetery* are on the ground floor and *Pistols* are up on the first floor. David modeled the kits himself, first making a standard, realistic clay statue from a model; it's a bit like Socialist realism in style. He then casts them and cuts them into individual parts, which he inserts into frames. His friends stand as models for the kits. Rock Star, Jesus Christ, Adam and Eve. Markéta is the Raped Woman. This kit is going a bit beyond the pale and says nothing good about David's relationship with women. He might have even come up with several other versions, but I don't remember any more. His love of playing with scale is a feature of the kits, as is an attack on classic art and enough space for various mutations and permutations for

se objevuje oblíbená hra s měřítkem, útok na klasické umění, i prostor pro různé mutace a permutace jednoho námětu na mnoho let dopředu.

Z vojenského muzea si David vypůjčí automaty na výklad. Po vhození mince se v češtině, angličtině a němčině ozve komentář k výstavě, který mám na starosti já. Němčina je ze všeho nejlepší. Ve zbylém automatu je použit pásek s němčinou pozpátku, to taky nezní špatně. Výstava má ohlas. Spousta lidí asi nevěřila, že ten chuligán, co natřel tank, bude umět taky něco jiného. Návštěvnost je rekordní. Někdo odnaproti si stěžuje na hluk. Pistole jsou totiž slyšet až tam. Prodáváč lístků ve Špálovce je ale seřve a vyhodí. Prostě nerozumějí umění.

Přijde novinářka odněkud z Dánska. David jí namluví, že skládačka Ježíše Krista vznikla na základě objednávky katolické církve, protože spousta místních kostelů je po komunismu úplně vybrakovaná. Dánka moc nevěří. "Kdo by je v těch kostelích skládal dohromady?" David vysvětluje, jak se 40 let komunismu zasloužilo o manuální zručnost místních farářů.

Z katalogu Umělf:

R. Feldman Gallery NY
R. Feldman Fine Arts, New York,

Umělá
hmota jako
náhradní
materiál
může být

the exhibition in Czech, English and German. I have to write the text. German is the best. The last vending machine issues a tape in backwards German, which doesn't sound that bad either. There's a great response to the exhibition. Lots of people perhaps did not believe that the hooligan who had painted the tank pink could do anything else. The number of visitors breaks all records. Some people living across the street complain about the noise. The guns can be heard all the way out there. The guy who sells tickets at Špálova, however, scorns them and kicks them out again. They just don't understand art. A journalist from Denmark shows up. David fabricates a story. The Jesus Christ kit was commissioned by the Catholic church because many local churches were entirely looted during Communism. The Danish woman does not quite believe him "Who would put these together in the churches?" David goes on, explaining that forty years of Communism has help local priest become manually skilled.

From the brochure of The ARTifical

Plastic can be made into everything, replicas and models of real things which already exist. We know these models from our childhood: small boys running through the

použita na výrobu čokoliv, umělých replik skutečných předmětů, modelů existujícího. Nejvíce se s tímto nahrazováním skutečného setkáváme již jako děti. Chlapci pobíhají po ulicích a střílí po sobě z plastických pistolí, slepují si letadélka, vojáčky. Nic nepotěší holčičku tak, jako panenka z umělé hmoty. Vše je hra, příprava na skutečný život. Tajemné a mysteriózní lisy v továrnách vstříkují horký plast do připravených forem jako božské semeno.

Instantní sochy, připravené v rámečcích na své zkompletování a oživení, jsou však trochu podivné hračky pro dospělé. Vždy všichni tak trochu věříme, že umění není jen hrou, je něčím přece jenom víc. Na toto přání se nám od autora dostává jen jeho typického černého úšklebku. Sochy jsou prezentovány nejen jako produkty tovární výroby, ale také jako zboží určené k prodeji a k tomuto účelu je vybavené všemi komerčními atributy.

David Černý se ve svých projektech vždy zabývá sebereflexí umění jako takového. Jeho veřejné akce, instalace a objekty jsou komponovány pečlivě jako intermediální podívaná s nejrůznějšími přesahy. Umění vystrkuje růžky ze své ulity a vyplazuje pekelnické jazýčky.

1993

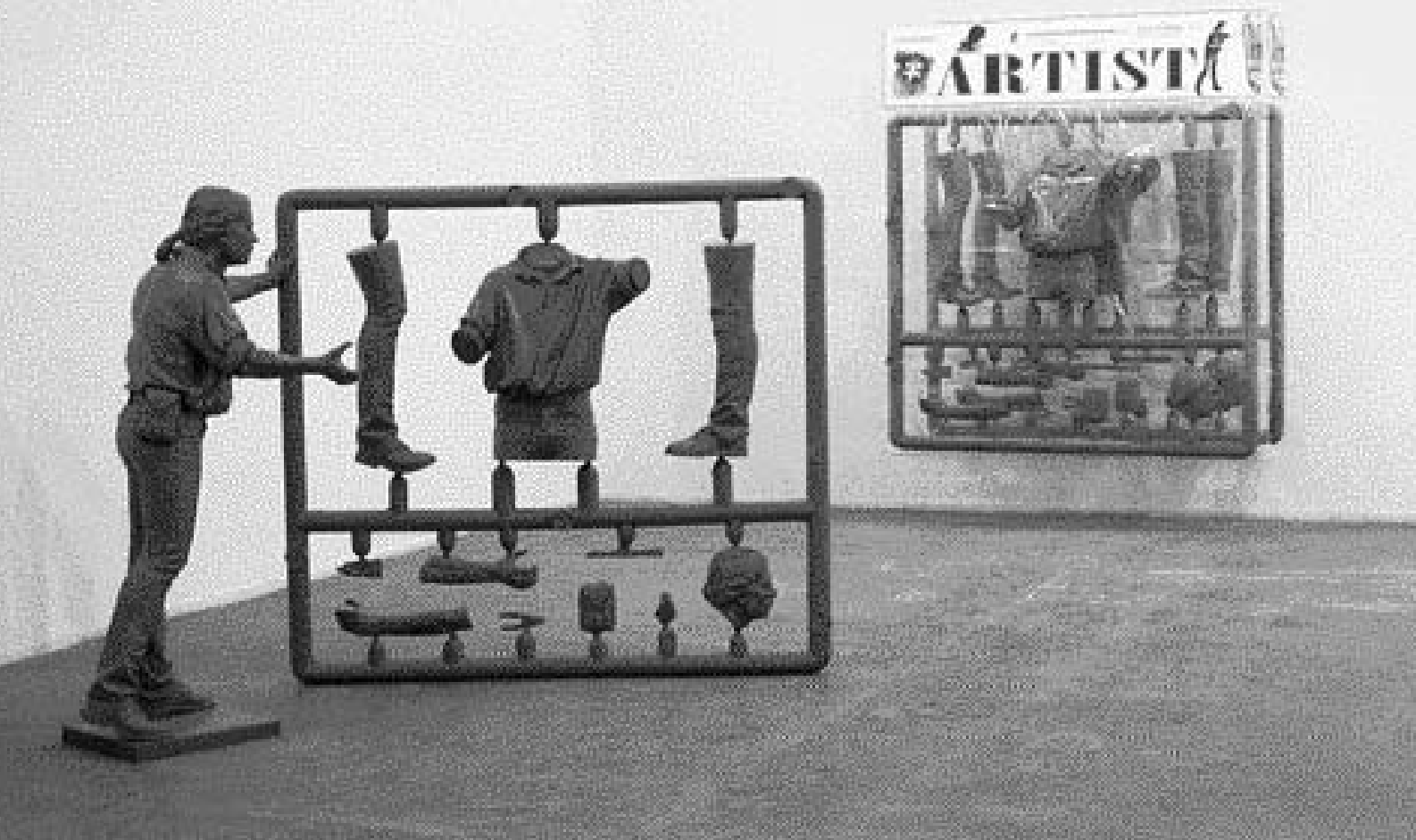
streets shooting at each other with plastic guns. Little girls cuddling and cooing over a baby-doll made from plastic. Everything is just a game, a preparation for real life.

Mysterious machines in toy factories are ejaculating hot plastic into casts, creating form, like the sperm of God. The instant sculpture kits, prepared in frames ready to be completed and brought to life, are a kind of weird toy for adults. Weird because each of us vainly believes that art is something more than just a game. These sculptures represent not only the results of factory mass production, but have all the attributes of a commercial product: they are for sale.

All of David Černý's actions, installations and objects are composed as something between theater and visual art, not just art for art's sake but art about art, art that can look at itself and past itself. Art is peering from its shell and sticking out its tongue from hell.

1993

We travel to America for the first time together. Even though we're flying, the whole journey takes almost a week, like a voyage. Strikes, canceled flights. It's getting on our nerves and David really blows in the end. We don't speak to each other for about two days. We visit Meda Mladek in Washington. She opens the entrance door and

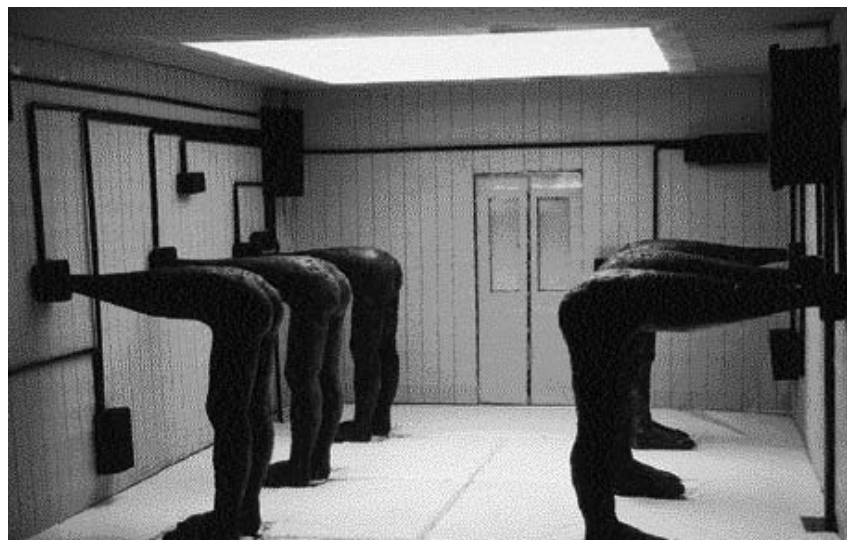
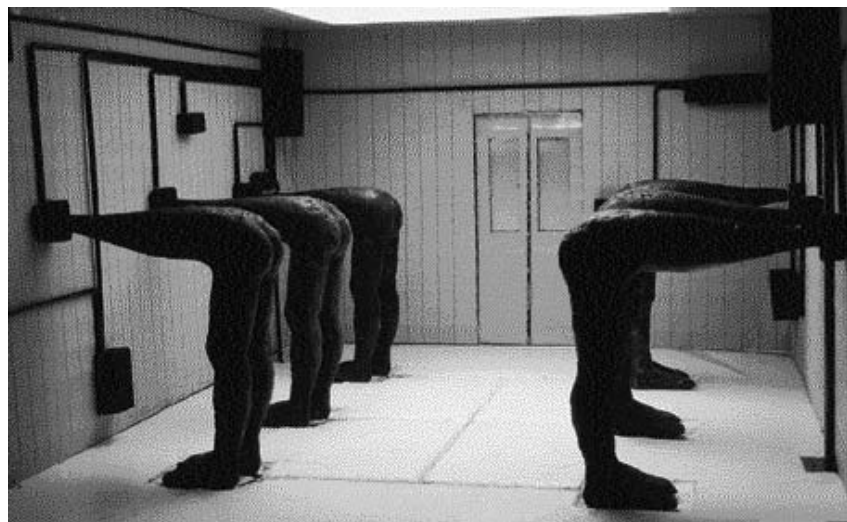

Do Ameriky cestujeme poprvé spolu. I když letíme, cesta nakonec trvá snad týden, skoro jako loď. Stávky, zrušené lety, je to na nervy a Davidovi nakonec doopravdy povolí. Nemluvíme pak spolu asi dva dny. Jsme na návštěvě u Medy Mládek ve Washingtonu. Otevřela vstupní dveře a hned v předsíni Kupka. Všude jsou psi a kočky, na tlustých kobercích jsou podivné tmavé skvrny. Asi víno. Mládková pořád mluví. O sobě. Nedá se to moc dlouho vydržet. V New Yorku je skvěle. David jednou ráno otevře dveře a před sebou vidí Lou Reeda a Laurie Anderson, jak sesedají s kola. Teď už snad chybí jenom potkat Warhola v samoobsluze na rohu.

Bydlíme na opačných koncích města. Hledání bytů. Česká mafie. David dostane od Jaroslava Anděla postel. Půjčujeme si kolečka na vození popelnic a stěhujeme ji tak po ulicích. Kolečka ten blbec David pochopitelně nevrátí, někdo je ukradne a Anděl je po právu namíchnutej. Sháním práci. Ateliéry v P.S.1 v Clocktoweru jsou jako sen, David ho má skoro ze všech největší. Celý dům je dlouhý a placatý mrakodrap, tak starý, že je v něm ještě poměrně honosné schodiště. Dole v budově je soud pro mladistvé delikventy, nahoře na půdě ateliéry. Je to tam spíš jako ve sklepě. Akorát že jde vylézt do věže, kde

Perhaps wine. Mladek keeps on talking. About herself. We can't stand it for too long. New York is great, though. One morning, David opens the door and sees Lour Reed and Laurie Anderson getting off their bikes. Now, all that's left is meeting Andy Warhol in a supermarket round the corner.

We live in opposite parts of the city. Looking for apartments. Czech mafia. David is offered a bed by Jaroslav Andel. We borrow wheels for garbage cans and we cruise around the streets. That idiot David of course forgets to return the wheels, somebody steals them and Andel gets rightfully angry. I'm looking for a job. The P.S.1 studios at Clocktower are like a dream, David has perhaps the biggest one. The building is this long and flat skyscraper, so old that it still has a rather luxurious staircase. On the ground floor there is a courtyard for juvenile delinquents and studios up in the attic. But they look more like basements. You can climb up to the tower which has a big clock mechanism. The view is brilliant. David takes a long time to arrange things in the studio, getting all the tools together. He spends hours and hours in Plastic Land, or Industrial Plastic where you can find just about anything, really anything that can be made out of plastic. He's working but it's all taking a long time. The

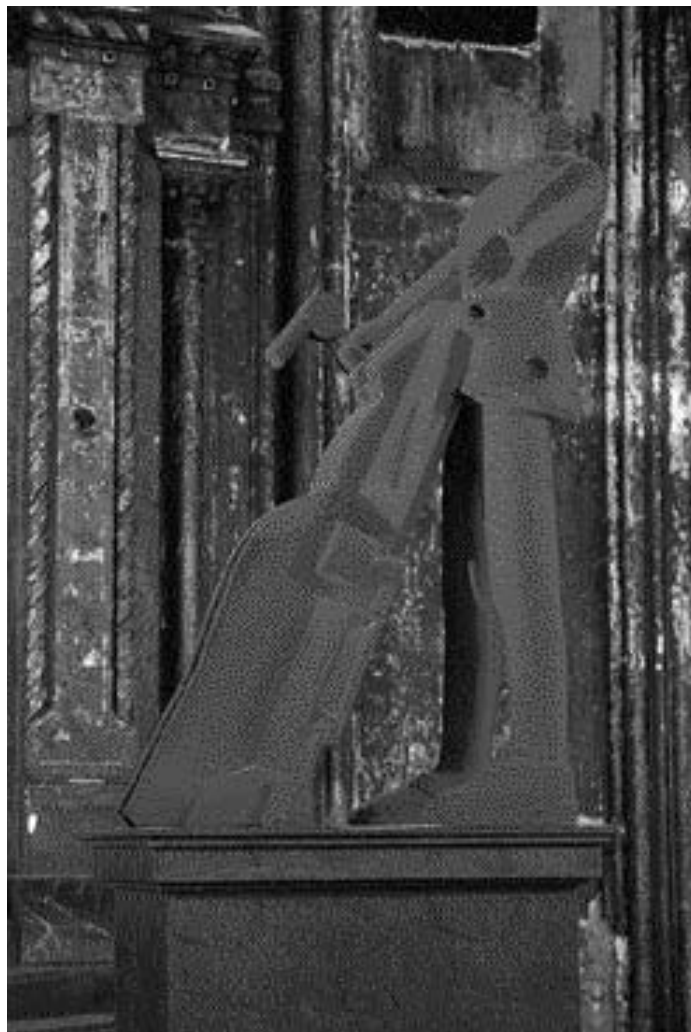

Davidovi strašně dlouho trvá zařídit se, dát dohromady všechno nářadí. Dlouhé hodiny tráví v Plastic Landu, teda v Industrial Plastic, kde mají všechno, ale opravdu všechno, co jde z umělé hmoty vyrobit. Pracuje, ale všechno trvá nějak dlouho. Taky město je tak velké a tak rozdílné, že ho nejde tak snadno oslovit jedním jazykem a jedním podobenstvím tak jako s tankem nebo trabantem. Je tu tolik bizarností, že se vedle toho prostě nejde tak snadno uplatnit. A pak ty galerie tady, není těžké začít vážně nenávidět celý umělecký provoz. To, co bylo v naší nezrealizované brožurce pro začínající umělce myšleno jako sranda, je tady víc než realita. A podobných brožurek mají dokonce ve specializovaných knihkupectvích hned několik. Sebelepší umění v komerčních galeriích vypadá jako zboží a i fórký na toto téma jsou všechny dost vyčpělé. O co tady usilovat? Největší umělecký zážitek je muzeum letectví na letadlové lodi blízko 36 ulice. Stíhačky jsou naživo prostě fantastické.

address with one language and one parable, as was the case with the tank or the Trabant. There are so many bizarre things that it gets very difficult to get your message across here. Then all the galleries, it really is pretty easy to start seriously hating the entire art operation. What was meant as a joke in our unrealized brochure for beginning artists, is more than reality here. They even have a whole range of these kinds of brochures in specialized bookstores. However good the art is, it still looks like goods in commercial galleries, and jokes on this topic are all pretty stale. What is there to strive for here? The biggest artistic experience is the Aviation Museum on an aircraft carrier close to 36th Street. Seeing air-fighters live is just plain fantastic.

I didn't see the exhibition at Feldman. It's the kits from Prague. In the meantime Jen and I rent a basement apartment with a safe on Bleecker Street. The ceilings are about 180 cm high, the floor is made of clay. We dig down

Výstavu u Feldmana jsem neviděl. Jsou to skládačky z Prahy. Mezitím si s Jen pronajímáme sklepní byt se sejfem na Bleecker Street. Výška stropů je asi 180 cm, místo podlahy hlína a tak kopeme dolů o půl metru a lejeme beton. Všichni pomáhají. Výstava východoevropského v MCA Chicago. David poprvé navrhuje obrovská miminka na fasádu. Je rok 1995. Miminko se do ateliéru vejde jen o chlup, pomáhá s ním Jirka Kočí. Nakonec ho částečně dělají podle fotek čerstvě narozeného dítěte Petra Šýse. Jedu do Chicaga několik týdnů po zahájení výstavy na panelovou diskusi o východoevropském umění. David tu po sobě nechal nejenom to obrovité batole, které není venku ale stojí jen tak v interiéru, ale i smutně vypadající holku z muzea, kterou tam během instalace vytrvale šukal.

V Clocktoweru jsem ještě stačil stát modelem k Fitness Centru. Teda spíš můj zadek. Pro závěrečnou výstavu v P.S.1 David zvětšuje dvě figurky z Malosti do životní velikosti. Polepí je červeným sametem, na bílém pozadí vypadají jako počítačová konstrukce. Sháněním toho pravého sametu tráví několik dní. Proč ne, když je z čeho vybírat. Návrh se stíhačkou tu asi nepůjde

lending a hand. The Exhibition of Eastern European Art in MCA Chicago. It's the first time David designs giant babies for a facade. It's 1995. The baby barely fits into the studio, Jirka Kocí is helping out. They end up making it according to photographs of Petr Šýs' newly born baby. I go to Chicago a few weeks after the exhibition opened to take part in a panel on Eastern European art. The only thing that David leaves behind him is the gigantic toddler, which is not outside but just standing in the interior and a sad-looking woman from the museum whom he continually fucked while installing the piece.

In Clocktower, I somehow manage to become a model for the fitness center. Or rather, my behind does. For the closing exhibition at P.S.1, David enlarges two figures from *Smallness* to life-size. He pastes red velvet on them; on a white background they look like a computer creation. He spends several days looking for the right velvet. Why not, since there's so much to choose from. The air-fighter idea is probably not going to be realized. There are a few friends here, after all. Yin, a Korean, also comes to P.S.1. Building huge projections and moving machines, practicing t'ai chi. He's got a very Czech sense of humor and irony. Komar and Melamid also like David, in 1996

chodí Korejec Jin, který buduje obrovské promítací a pohyblivé přístroje, cvičí taichi a má velice český smysl pro humor a ironii. Davida si také oblíbili Komar s Melamidem, v roce 1996 ho pozvali na výstavu, která se uskutečnila v létě roku 2001.

Příští rok do Whitney Programu už David moc nechodí. Ukazuje se, že to není jeho způsob uvažování o umění. Přednášejí tam samé hvězdy, ale na samotném umění účastníků to není moc vidět. Je to spíš hrůza. První, co v kolektivistické náladě salónních levičáků David udělá, je to, že si svoji kóji sloužící za ateliér od ostatních oddělí dveřmi. Všichni jsou našťvaní a David ani moc nedělá. Nemá proč. Na závěrečné výstavě na zeď pověsí Znásilněnou, protože ví, že je to pro atmosféru programu zcela nepřijatelné dílo. Tvrdí, že je to inspirováno Duchampovým *Étant Donnés*. Pak ještě udělá další ze svých nevyfotitelných blbůstek – výklenek místnosti přehradil dřevěnou stěnou, do které namontoval několik kukátek jako do dveří. Když se někdo do kukátka podíval, uviděl výklenek, ve kterém byla naprosto neuvěřitelná změna absurdních předmětů.

2001.

David doesn't attend the Whitney Program very often the following year. It turns out that it is not his way of thinking about art. The lectures are taught by stars, but you can't really tell from the actual art of the participants. It's pretty awful. The first thing David does in this collectivist atmosphere of parlor leftists is isolate his cubicle, which is also serving as a studio, from the other by a door. Everybody is mad and David doesn't care all that much. Why should he. For the closing exhibition, he hangs *Raped Woman* on the wall knowing that it is a completely unacceptable piece for the atmosphere of the program. He claims it was inspired by Duchamp's *Étant Donnés*. He then makes another of his little things that are impossible to take pictures of. He blocked off an open embrasure in the room with a wooden board into which he drilled a few peepholes. When you looked through the peephole, you could see an absolutely unbelievable clutter of absurd objects. There were even more unbelievable but completely different objects through another peephole in the same embrasure, as if the peephole led to another world that, however, could not

V dalším kukátku byl stejný výklenek, předměty ještě neuvěřitelnější, ale hlavně úplně jiné, jako by každé kukátko vedlo do jiného světa, který se ale fyzicky nemohl do malého výklenku vejít. Vše je asi jenom zdání.

Dámy a pánové!

Jmenuji se David Černý. Dovolte mi, abych ve svém příspěvku krátce shrnul pojetí umění, ke kterému mně přivedl můj inspirativní pobyt ve Whitney Museum Independent Study Programu. Uvědomil jsem si, že umění nejde vyvázat z jeho sociokulturní determinovanosti. Vzporovat cích mas a navazovat na pokrokové tradice umění, které svoji individualistickou svobodu dokázalo obětovat na oltář revoluce. Není také možné donekonečna obcházet pohlaví, nebo kolem něj jen tak přešlapovat. Je důležité subverzivně zachycovat realitu dnešních antimonopolních bojů, Phillip Morris na to dá grant. Jenom mně z toho, prosím, napříště vynechte.

Není důvod ani chuť v Americe zůstat. V Čechách je

possibly fit into the small embrasure. Everything is only an illusion.

Ladies and Gentlemen!

My name is David Černý. Allow me to shortly sum up the concept of art that the Whitney Museum Independent Study Program inspired in me. I realized that art can not be taken out of its social and culture determination. International capital can only be opposed when addressing the problems of the working masses and continuing the progressive traditions of art which only achieved to sacrifice individual freedom on the altar of revolution. It is also impossible to endlessly evade gender issues or merely hint at them. It is necessary to subversively capture the reality of today's anti-monopoly struggles. Philip Morris will fund it. I would like to ask you one favor, though, just leave me out of this next time.

There is no reason and desire to stay in America. There are also a few exhibitions back in the Czech Republic. *The Melník Confluence* is this three-dimensional drawing that makes sense only on this one particular terrace of

kresba, která dává smysl právě jenom na té jedné terase zámku nad řekou. A taky právě v tomhle momentu vlastního Davidova života.

Soutok

Ulehne na delší, nerozdvojenou část objektu. Na protější strany se umístí soutočníci, samozřejmě opačného pohlaví. V rámci zjednodušení je lépe, odloží-li všichni účastníci oděv ještě před zaujetím pozice. V tento moment gestikulací, popřípadě verbálně, vyzveme jednoho z protiležících. A pak již snadným posunem vpřed po polstrování dopravíme své tělo do střední části výrobku, kde s vybraným partnerem provedeme soutok. Vzhledem k tomu, že k soutoku je striktně vyhrazena pouze střední část, se po dokončení posuneme do výchozí pozice. Celý cyklus můžeme opakovat, co nám síly stačí.

Povrch je lehce omyvatelný, používáme pouze čistících prostředků anorganického charakteru.

1995

Umění se dá naštěstí dělat i po telefonu. Pro Davida je asi dost typické, že na výstavu nových médií udělá Mrchy, věc, kterou vlastně nikdo nikdy neuvidí. Stačí se k ní přiblížit, uvidět odlesk monitorů a všechno najednou zhasne. Umění je jeden z nejlepších

particular moment.

Confluence

We lie down on the longer, unsplit part of the object.

Confluents, naturally of the opposite sex, are placed on opposite sides. So that the event runs more smoothly, it is better if everybody takes their clothes off before assuming position. At this moment, we gesture to one of the confluents lying opposite us. Verbal communication is optional. With a simple shift forward on the upholstery, we transport our bodies to the middle part of the product where we perform confluence with the selected partner. With respect to the rule that only the middle part is reserved for confluence, we return to the initial position after the confluence is finished. The entire cycle may be repeated as long as our energy holds up.

The surface is easy to wash, only organic detergents are used.

1995

Fortunately, art can also be made over the phone.

Perhaps it is quite typical for David to make *Beasts* for the

prostředků urážky druhých. Proces pozorování umění pro něj byl vždycky ze všeho nejzajímavější. Tady to může znamenat i oddalování možného zklamání z toho, jak to současné umění vlastně vypadá. Lepší nic nevidět. A nejlepší je si uvědomit, že bez toho, aniž by vstupovalo do interakce s divákem, umění vlastně neexistuje.

Mrchy

Jsou v přesile, není o tom pochyb, tak tedy malá odvykácí kůra. A nebo je to jenom porucha? Jaká je vlastně síla vizuální informace, která nedosáhne svého adresáta? Žije svým autonomním životem? Není to jaksi nepatřičné přijít domů a zapnout si sochu? Množí se jak houby po dešti.

1996

D: Tak mi volal ten čůrák Dostál.

T: A?

D: Chce abych něco dal na tu výstavu ve vile.

T: Na to se vysereš, ne?

D: Dám tam asi toho viselce.

T: Počkej až budeš mít i ty ostatní, celej cyklus, Freud plave v bazénu, Kafka, Wittgenstein, co tam bylo dál?

D: Visel by tam do tý tramvajový dráhy.

T: Aby to nebyl konec, aby z toho nakonec nezbyla jen ta jedna socha.

D: Ne to ne, klid.

T: A víš, že takhle vůbec visící člověk nevypadá?

D: Co blbneš, vždyť je to podle modelu.

T: A nestál ten model náhodou na zemi?

D: Počkej jaký z toho budou krásný fotky.

(P.S. Fotky z toho krásný jsou, dokonce i několik dokumentárních filmů. Cyklus se pochopitelně nekonal a tu sochu strašně zkritizoval Kurt Gebauer.)

Davida nebaví dělat umění jen tak samo pro sebe. Nedělá u sebe v ateliéru jednu věc za druhou, a pak se z toho něco vybere a vystaví. Zajímá ho reakce lidí, zajímá ho vystavovat za určitých podmínek, nebo ještě lépe dělat něco přímo ve městě, na ulici. Chce budit reakce a umí to, proto se o něm tak často píše v novinách. Proto ho zajímá film, protože tam je napojení na diváka dopředu jasné, divák přijde s tím,

new media exhibition, a thing that nobody will actually be able to see. You approach it, see the reflection of monitors and all of a sudden it turns itself off. Art is one of the best ways to insult somebody. The process of observing art has always been the most interesting thing for him. This piece here could also be talking about the delay of the possible disappointment you feel from what contemporary art actually looks like. It's better not to see anything. And it is best to realize that art in fact can not exist without interaction with the viewer.

Beasts

The odds are in their favor, there is no doubt about that; thus a little detox course. Or is it just a malfunction? What is the strength of visual information that does not reach its recipient? Does it live its own autonomous life? Isn't it a bit inappropriate to come home and turn on a statue?

They're like mushrooms after the rain.

1996

D: So, that asshole Dostál called me up.

T: And?

D: He wants me to do something for the exhibition in the villa.

T: You're not going to fucking do anything, are you?

D: I might put the *Hang Man* there.

T: Wait until you have the others, too, the whole series, Freud swimming in the pool, Kafka, Wittgenstein, what else was there?

D: He'd be hanging down into the tram tracks.

T: You don't want it to end like this. I'm just worried that you'd only make this one statue.

D: I wouldn't do that, just chill.

T: And did you know that a hanging man doesn't look anything like this?

D: Come on, I made it according to a model.

T: And was that model by any chance standing on the ground?

D: You just wait and see what beautiful pictures we're going to take.

{P.S. The pictures really are beautiful. There are even a few documentary films. The series, naturally, never

že bude ve tmě hodinu a půl sledovat plátno. Chce zorchestrovat spoustu překvapení pro náhodné lidi, neobrací se jenom k těm, koho to dopředu zajímá. Za ten rok, co jsem bydlel v jiném městě, se David naučil pracovat s počítačem. Taky se pustil do filmu, možná to má svoji logiku. Vykradli mu ateliér, sebrali všechno včetně špachtlí. Nakonec zbourali i ten dům, ve kterém ateliér byl. Bydlí teď ve sklepním bytě, který je navíc ještě potažený černou látkou. Má kolem sebe lidi od filmu, pořád mu někdo volá na mobil, který se v té tmě a bordelu na podlaze nedá najít. Sochu ale neudělal ani jednu.

Nakonec to skončilo jako v televizním seriálu. Davida z toho sklepního bytu vyhodili a nastěhoval se do vedlejšího domu, kde bydlím. Tu motorku jde jen těžko přeslechnout. David se probírá starejma kresbama. Myslí na prostory různých galerií, ale nějak to není ono. Náboj má návrh na Staroměstskou radnici. Takový jednoduchý metaforický příběh vyjádřený pomocí lidských těl a jejich pohybu. Najednou je tu ale hrozný

happened and Kurt Gebauer trashed the statue terribly.)

David does not enjoy making art only for himself. He doesn't make one thing after another, locked in his studio, and then take a piece and exhibits it. He is interested in people's response. He likes to show work under specific conditions, or even better, to make it directly in the city, on the streets. He wants to provoke a response and he knows how to do it, which is he's so often written about in the papers. That's also the reason he's interested in film. There is an inherent relationship with the viewer. The viewer comes knowing that he will watch a screen in total darkness for an hour and a half. He wants to orchestrate a lot of surprises for accidental passers-by. He doesn't only address those who are interested in it in advance.

During the one year I lived in another city, David learnt how to use a computer. He also started making films. Perhaps there is some logic to that. His studio was burgled, they took everything, including the palette knives. Ultimately, even the building with his studio was demolished. He now lives in a basement apartment covered with black fabric. He's got all these film people

problém s úřady, nebo to tak aspoň vypadá. Vzhled kulturní památky nesmí být narušen. Co by tomu řekli lidi? Co když si toho všimnou? Proboha! Lidi by na to dokonce mohli mít názor! Přitom je to jeden z nejutlumenějších Davidových návrhů. Tahanice kolem trvají víc než rok a nic se nakonec neuskutečnilo. Není to už náhodou konec umění? Není už čas definitivně se zařadit do šoubyznysu? Být bavič, nebo nebýt bavič, to je otázka! Projekt na bienále do Benátek tak nevycházel ze sedimentů starých skicáků, ale je to prostá reakce na současnou situaci v umění.

Z projektu na bienále v Benátkách.

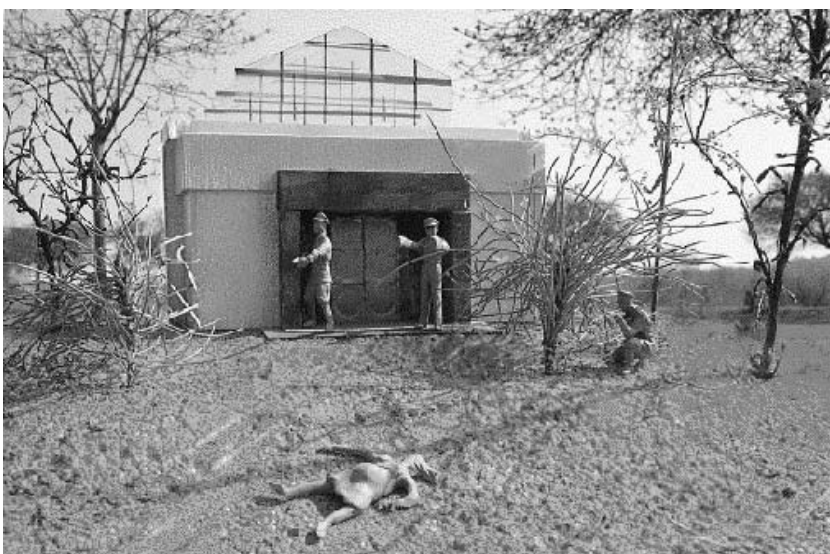
S dvacátým stoletím končí i něco víc, než jen uplynulých sto let vývoje civilizace, končí i určité chápání umění. Avantgardní umění, které na začátku století pobuřovalo své diváky, bylo k smíchu, nebo dokonce znamenalo důvod k vážné politické či společenské perzekuci, se ve většině světa stalo pro publikum oblastí akceptované lhostejnosti. Je nutné zeptat se, jestli se svět bez Bienále i bez současného umění docela dobře neobejde.

Projekt Davida Černého vychází z názoru, že rozdělený pavilón České a Slovenské republiky je do budoucnosti dále neudržitelný. Autor se proto rozhodl celý pavilón poskytnout Slovenské straně a svůj projekt realizovat

around him. People keep calling him on his mobile, which he can't find in the darkness and all the mess on the floor. He hasn't made a single statue.

It all ended like in some TV series. David got kicked out of the basement apartment and moved into the neighboring house on my street. It's hard not to hear the motor bike. David goes through old drawings. He thinks of the spaces in various galleries but somehow it's just not it. The design for the Old Town Hall has a charge about it. It's such a simple, metaphorical story told using human bodies and their movements. Official institutions, however, make things so complicated, or at least they appear to be. A cultural monument can not be physically disturbed. What would people say? What if they noticed? Forchristsake! People might even have their own opinion about it! And it's one of David's most tame designs. The hassle lasts for over a year and in the end the project was not realized.

Isn't this the end of art? Isn't it about time to join show business? To be an entertainer or not to be an entertainer, that is the question! Hence, the Venice Biennale project did not come from the sediments of an old sketchbook. It was a direct response to the current status of the arts.

před vstupem do samotného pavilonu. Toto volné sousoší znázorňuje moment, kdy lupiči umění s velkým obrazem nasedají do přistavené dodávky, zatímco jsou pronásledováni střílející policií. Šedivá barva laminátových odlitků evokuje akademicky pojaté *figury*. *Samotný námět je pak víceméně v čase zmrazenou scénou z hollywoodského akčního filmu.*

Bylo nám opravdu současné výtvarné umění ukradeno filmem a dalšími druhy populární zábavy? Z šedivé "sochy" obrazu nemůžeme vůbec rozeznat, o jaké dílo se vlastně jedná. Je to vlastně jedno. Důležitá je akce, napětí, přestřelka kolem předmětu, jehož jediná důležitost spočívá v jeho abstraktní finanční či sběratelské hodnotě. Jde tu vlastně o všechno jiné než o samotné umění. Umění sice má svoji hodnotu, ale jeho estetické, myšlenkové či duchovní kvality se vytrácejí, nebo nám jsou lhostejné. Je tato socha jedinou možností, jak ukázat, že se v českém pavilónu něco děje? Komu bylo vlastně umění ukradeno a jaký bude jeho další osud? Sousoší můžeme nahlížet i jako parodickou interpretaci pomníku Měšťané z Calais praotce moderního umění Augusta Rodina. Kde je u Rodina volná kompozice postav ovládána abstraktními siločarami vzájemných kompozičních vztahů, tam Černý používá k propojení jeho postav podobně neviditelné, ale jinak fatálně účinné dráhy střel mezi palnými zbraněmi policie a gangsterů.

Jedná se o projekt do jisté míry sentimentální: jedna kapitola dějin umění se nenápadně uzavírá. Není důvod ke smutku ani k oslavám. Je to jen malé připomenutí, že je něco nenávratně pryč. Musíme být proto ve střehu, ze kterého zcela nečekaného směru, a už se bude jednat o plátno kina, malou barevnou pilulku, nebo monitor počítače, se transformované umění znovu vynoří.

1999

Modely architektury nebo krajiny před několika lety mohutně pronikly do současného umění a utvořily tam svojí zvláštní podkategorii. Důležité je měřítko. To, které se používá na modely železnic, je asi pro umělce nejatraktivnější. Není to ani socha, ani instalace, je to takový návrh reality. David kolem toho dlouho chodil a příležitost přišla poměrně pozdě. (První fantastické modely historických bojů a dokonce i tábora Neandertálců jsme viděli společně v muzeu v Roztokách u Prahy někdy v roce 1990, David dokonce vyhledal spojení na nejzručnějšího modeláře, ale ze spolupráce tenkrát sešlo).

Excerpt from the Venice Biennale project

With the demise of the 20th century, something more than just the past one hundred years of the development of civilization is coming to an end, the end of a certain perception of art. The avant-garde art that offended viewers at the beginning of the century was pathetic, or even posed as an excuse for serious political and social persecution and has become the subject of accepted indifference for audience in most parts of the world. We have to ask whether the world can exist without the Biennale and contemporary art.

David Černý's project is based on the idea that the divided Czech and Slovak pavilion is no longer sustainable. The artist has thus decided to offer the entire pavilion to the Slovaks and realize his own project in front of the entrance to the pavilion. This loose group of sculptures represents a moment as art thieves get into a ready van carrying a big painting as they are being chased by the police who are shooting from their guns. The gray color of the fiberglass casts evokes academically rendered figures. The theme itself is a scene from a Hollywood action film, more or less frozen in time.

Did film and other kinds of popular culture really steal contemporary art from us? By looking at the gray "sculpted" painting, we cannot decipher what kind of artwork it actually is. It doesn't really matter, though. The important thing is the action, tension, the gunplay around the painting whose only significance lies in its abstract financial and collectors' value. It's in fact about anything but art itself. Art does have its value but its esthetic, ideological and spiritual qualities disappear or we're indifferent to them. Is this statue the only way to show that something is happening in the Czech pavilion? Who was the art stolen from and where is it going? The statues can be looked at as a paradoxical interpretation of the monument *The Citizens of Calais* by August Rodin, the forefather of modern art. While Rodin's free composition of figures is ruled by abstract lines of mutual compositional relationships, Černý uses similarly invisibly but otherwise fatally effective trajectories of bullets between the guns of the police and the gangsters to connect his characters.

To a certain extent, the project is sentimental as one chapter of the history of art inconspicuously wraps up. There is no reason for sadness or celebrations. It is just a

Je škoda, že tuhle věc v Čechách asi nikdo neuvidí, ačkoliv je asi jenom pro Čecha úplně pochopitelná. Zmizí totiž navždy v Deutßchlandu. Překvapivé je měřítko – je trochu větší, asi jako ty úplně největší železniční modely. Figurky tak ještě mají charakter, dá se jim vtisknout podoba a výraz. Ale i tak jsou trochu prkenné, jako by věděly, že jsou jen figurkami v nějaké hře. Zvláštní je taky materiál, bronz, takový předpotopní materiál místo plastů nebo asi nejjednoduššího řešení – nalezených předmětů. Je to vlastně kombinace technických nebo muzeálních modelů a souboru trojdimenzionálních maket ke scénám z nějakého podivného psychedelického filmu o české historii. Je tu obrovitá gotická katedrála, Rudolf II, Kafka a Ferdinand Porche, Masaryk před kubistickou vilou, Hanzelka a Zikmund na svých cestách v Africe,

must be on guard and see from what unexpected direction the newly transformed art might pop up, whether it is on a screen in a movie theater, in a small colored pill or on a computer monitor.

1999

Models of architecture or landscape massively infiltrated contemporary art a few years ago, forming their own special subcategory. Scale is important. The one used for models of railroads is perhaps the most attractive to artists. It's not a statue, nor an installation, it's a kind of design of reality. David had been walking around it for a long time, and the opportunity came up relatively late. (We saw the first fantastic models of historic battlefields and an encampment of the Neanderthal people in a museum in Roztoky u Prahy back in 1990. David even

Stalinův pomník a Zátoka, hospoda s Hrabalem, východní Němci s trabantami prchají přes Německou ambasádu v Praze na Západ, Havel v přátelském rozhovoru s Rolling Stones a desítky, stovky dalších figurek, scének a překvapení. Jsou to rychlé a jasné vtípky, ale je jich najednou tolik pohromadě, skoro se to ani všechno nedá ukoukat.

Není mi jasné, jak by to mělo vypadat. Musí mi to nakreslit, a pak je to hned vidět. Jednoduchý a čistý. A

searched for the most skilled model maker but their cooperation failed at that time.)

It's a pity that people in the Czech Republic will never see this piece although only a Czech can fully understand it. It will forever disappear into Deutschland. The scale is surprising—it's a bit bigger, perhaps like the biggest railroad models. The figures maintain their character, you can imprint a look or an expression on them. But still, they are a bit clumsy as if they knew that they were merely

David má chuť do práce, v tovární hale na Smíchově je plno polystyrenových odřezků, závěje malých bílých kuliček. Národnímu symbolu chcípnuť kůň, ale jede se dál, všechno je vlastně v pořádku. Něco se tu děje úplně špatně, něco někdo obrátil hlavou dolů, ale všichni se tváříme, že je to tak v pořádku, že je to tak přirozené. Rozměry té sochy bez soklu jsou velkolepé, i tak se ale dohadujeme o poměru lidské ruky a hlavy, prý to ale ještě není hotové. Trochu skřípe umístění. Na poště to nepůjde, v muzeu taky ne, teda asi ven. David

too: bronze, a classical material, not plastic or one of the easiest solution—found objects. It's basically a combination of technical, or museum models and a collection of three-dimensional mock-ups for scenery from some strange psychedelic film on Czech history. There's a huge Gothic cathedral, Rudolf II, Kafka and Ferdinand Porsche, Masaryk standing in front of a Cubist villa, Hanzelka and Zikmund traveling through Africa, the Stalin Monument, Zátonek, a pub with Hrabal, East Germans with their Trabants fleeing West through the German

David se trochu zašprajcnul, oni už jsou zase pochopitelně úplně vysílení ze všeho ostatního. Nakonec je kůň dole na Václaváku až několik dní po zahájení výstavy, přesně v ose toho horního jezdce. David měl strach, jestli to nebude moc bleskoidní. Jím párek u stánku na Můstku a poslouchám lidi kolem, skupina Němců se ptá co to má znamenat. Nikdo z místních to ale neumí říct, tak to asi s tou polopatičností nebude tak žhavé. O pár měsíců později v pasáži Lucerna vypadá Václav s chcíplým koněm snad ještě lépe než venku, barevné světlo z kopule mu dává jemnou a sladkou atmosféru rozkladu a vypadá to, jako kdyby tu visel odjakživa. A to je vlastně docela hnusná představa.

David s postupem let možná získal pověst fanatika, který chce na všechno nalepit obrovitá miminka. Alespoň se o to již od roku 95 snaží. Vyšlo to až o pět let později. Zkoušel to v Veletržákem i s památníkem na Vítkově. O tom Vítkově se hádáme, Davidovi by se tam miminka líbila, ale já jsem rezolutně proti. Asi není škoda, že to tam nevyšlo. Čekání na to pravé místo se vyplatilo.

Snad největším překvapením je, jak s tím nápadem vlastně všichni souhlasí a jak se jim líbí. Líbí se všem, dokonce i architektovi, který Žižkovskou televizní věž navrhoval. Teď to jenom technicky vymyslet, uchycení, statika a tak. Všichni pomáhají, i ten materiál nakonec vydrží zatěžkávací zkoušky. Jenom aby se na to nakonec sehnaly peníze. Když už to bude taková velká veřejná věc, taková výstava – nevýstava, možná by se k tomu mohl udělat i katalog. Davidovi vlastně ještě nikdy žádný nevyšel, takový, kde by bylo všechno hezky pohromadě. A protože jsem u toho od začátku byl, tak napíšu, jak to všechno bylo a co si z toho pamatuju.

the Rolling Stones, and dozens and hundreds of other figures, scenes and surprises. They're all quick and clear jokes but there are so many of them that you can hardly see them all.

I'm not quite sure what it should look like. He has to make a sketch of it for me, and then it's all visible in an instant. It's simple and clean. And the scale is huge, impossible to fit it into a room. Take it out! David feels like working. A factory hall in Smíchov is filled with polystyrene chips, snowdrifts of small white little balls. The national symbol's horse died but the show must go on, everything is actually OK. Something is absolutely wrong here, though, somebody turned something upside down, but we all look like this is the way it should be, that it's natural this way. The scale of the statue without the plinth is grand, but still we argue about the ratio of human hand and head, but he says it's not finished yet. The installation is a bit of a problem. He can't put it in the post office, the museum is out of the question as well, so he has to put it outside. David and the CZ99 exhibition organizers do not communicate very well. David gets stuck a bit and they are naturally exhausted from all the rest. In the end, the horse is placed at the bottom of Wenceslas Square a few days after the opening of the exhibition. It stands exactly at the axis with the horseman at the top of the square. David was worried that it might be a bit too tabloid-like. I'm eating a sausage at a stand in Mustek and listening to people around me. A group of Germans are asking what it is supposed to mean. None of the locals, however, are able to answer so it looks like it's not so self-explanatory. A few months later in the Lucerna Passage, Václav with his flaccid horse looks even better than he did outside. The colored light coming from the above cupola gives it the slightly sweet aura of decay and it looks as if it's always been hanging here like this. This is actually a pretty disgusting idea.

Perhaps David has acquired, over the years, the reputation of a fanatic who wants to glue gigantic babies to everything. At least he's been trying to do so ever since 1995. It finally worked out five years later. He tried it with Veletržní Palác and the Vítkov Memorial. We disagree about Vítkov. David would like to see the babies there, I oppose the idea resolutely. Maybe it's not a shame that it didn't work out there. Waiting for the right place was definitely worth while.

The most surprising thing is that everybody actually

even the architect who designed the Žižkov TV tower. The only thing now is to come up with a technical solution, attaching the babies, statics and such. Everybody is helping out, material also holds up in the crucibles. The last thing to do is just to raise enough money for the project. And since it's going to be such a huge public event, a kind of exhibition/non-exhibition, perhaps we will make a catalogue on the occasion. David has never actually had a catalogue of his work made, a catalogue where everything is neatly put together. And since I was a part of everything from the beginning, I'll write how it all happened and what I remember of it.

